

LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA

DOBRA WIDAWA

'DOBRA WIDAWA' LOCAL ACTION GROUP

www.dobrawidawa.pl

Urząd Miejski w Bierutowie
 ul. Moniuszki 12
 56-420 Bierutów
 tel. 71 314 62 51

**Urząd Miasta i Gminy
 Jelcz-Laskowice**
 ul. Wincentego Witosa 24
 55-220 Jelcz-Laskowice
 tel. 71 381 71 22

Urząd Gminy Czernica
 ul. Kolejowa 3
 55-003 Czernica
 tel. 71 381 39 32

Urząd Miasta i Gminy Międzybórz
 ul. Kolejowa 13
 56-513 Międzybórz
 tel. 62 78 56 019

Urząd Gminy Długoleka
 ul. Robotnicza 12, Długoleka
 55-095 Mirków
 tel. 71 323 02 03

Urząd Gminy Oleśnica
 ul. 11 Listopada 24
 56-400 Oleśnica
 tel. 71 314 02 00

Urząd Gminy Dobroszyce
 56-410 Dobroszyce
 Rynek 16
 tel. 71 31 41 173

Urząd Miasta i Gminy Syców
 ul. Mickiewicza 1
 56-500 Syców
 tel. 62 785 5100

Urząd Gminy w Dziadowej Kłodzie
 ul. Oleśnicka 1
 56-504 Dziadowa Kłoda
 tel. 62 786 92 80

Urząd Gminy w Wilkowie
 ul. Wrocławska 11
 46-113 Wilków
 tel. 77 419 55 11

 The 'Dobra Widawa' Local Action Group is an association working for the development of the local rural areas, as well as putting into practice actions benefitting from the potential of natural and cultural assets of the local terrains. The 'Dobra Widawa' LAG includes ten member communes, nine of which belong to Lower Silesian province. These are communes of the district of Oleśnica (Dziadowa Kłoda, Dobroszyce, Oleśnica, Bierutów, Syców, Międzybórz), the district of Wrocław (Długołęka, Czernica), and the district of Oława (Jelcz-Laskowice). The LAG includes also one commune of Opole province, which belongs to Namysłów district (Wilków).

The aim of the association is to work for the development of rural areas, to motivate the local inhabitants to involve actively in the process of their development, to spread and exchange information concerning initiatives, to develop various forms of tourism, to work for ecological education, protection of natural environment and natural assets, as well as to improve the awareness of cultural heritage of the area.

The terrain of the LAG is cut through by two rivers, which gave the name to the association – the Widawa river, located in the central part of the area, running from Drołtowice in the commune of Syców into the direction of Namysłów and on through Bierutów and Psie Pole to its mouth to the Oder river, and a Widawa's tributary – the Dobra river, which takes its sources in the Trzebnickie Hills and runs through Dobroszyce and Szczodre.

The area of the 'Dobra Widawa' LAG is included into several units of physical geography. In the centre there is the vast Oleśnica Plain, which is a part of the Silesian Lowland, and it has a form of a slightly hilly moraine upland. In the northern part there is a strip of moraine hills of the Wał Trzebnicki, including the Trzebnickie Hills near Dobroszyce and the Twardogórskie Hills (the Grzbiet Twardogórski mount and the Sycowskie Hills)

Lokalna Grupa Działania Dobra Widawa jest stowarzyszeniem działającym na rzecz rozwoju lokalnego obszarów wiejskich i realizującym działania wykorzystujące potencjał zasobów przyrodniczych i kulturowych danego obszaru. LGD działa na zasadzie partnerstwa trójsektorowego, składającego się z przedstawicieli sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. W skład

LGD Dobra Widawa wchodzi 10 gmin członkowskich, z których 9 należy do województwa dolnośląskiego. Są to gminy z terenu powiatu oleśnickiego (Dziadowa Kłoda, Dobroszyce, Oleśnica, Bierutów, Syców, Międzybórz), wrocławskiego (Długołęka, Czernica) i oławskiego (Jelcz-Laskowice). W skład LGD wchodzi także jedna gmina z województwa opolskiego, należąca do powiatu namysłowskiego (Wilków).

Celem Stowarzyszenia jest działanie na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, mobilizowanie mieszkańców do wzięcia aktywnego udziału w ich rozwoju, upowszechnianie i wymiana informacji o inicjatywach, rozwój różnorodnych form turystyki, działanie na rzecz edukacji ekologicznej, ochrony środowiska i zasobów przyrody oraz wzrost świadomości dziedzictwa kulturowego tego obszaru.

Przez teren LGD przepływają dwie rzeki, od których wzięła się nazwa stowarzyszenia – znajdująca się w centralnej części opisywanego

obszaru Widawa, płynąca z Drołtowiec w gm. Syców w kierunku Namysłowa dalej przez Bierutów i Psie Pole do ujścia do Odry, oraz dopływ Widawy – Dobra, mająca źródła we Wzgórzach Trzebnickich i tocząca swój bieg przez Dobroszyce i Szczodre.

Obszar LGD Dobra Widawa wchodzi w obręb kilku jednostek fizycznogeograficznych. W centrum ciągnie się rozległa Równina Oleśnicka, wchodząca w skład Niziny Śląskiej i mająca postać lekko falistej wysoczyzny morenowej. Północną część zajmuje pas morenowych wznórz Wału Trzebnickiego, w skład którego wchodzi: Wzgórze Trzebnickie w okolicach Dobroszyc i Wzgórze Twardogórskie (Grzbiet Twardogórski i Wzgórze Sycowskie) z najwyższym wzniesieniem – Zbójnikiem (272 m) koło Międzyborza. Południową część obszaru LGD tworzy Równina Jelczańska sięgająca do Doliny Odry.

Większe kompleksy leśne znajdują się na południe od Bierutowa (Bory Namysłowskie), wzdłuż biegu Widawy, między Oleśnicą i Jelczem-Laskowicami (Lasy Grzędzińskie) oraz na południe od Jelcza-Laskowice (zachodni skraj Borów Stobrawskich). W północnej części obszaru LGD kompleksy leśne można spotkać we Wzgórzach Trzebnickich na północ od Dobroszyc (Lasy Złotowskie), na południowym przedpolu Wzgórz Twardogórskich (Las Goździca, Damnicki Las) oraz w ich wschodniej części koło Międzyborza.

Historycznie tereny te znajdowały się w północno-wschodniej części Dolnego Śląska, przy granicy z Wielkopolską. Wchodziły w skład państwa Piastów, które po 1138 r. zostało rozbite na odrębne dzielnice. Po podziale dzielnic śląskiej znajdowały się w składzie księstwa oleśnickiego, powstałego w 1313 r. i rządzonego przez Piastów (do 1492 r.), Podiebradów (1495-1647), książąt wirtemberskich (1647-1752), książąt brunszwickich (1752-1792) i Welfów (1792-1884). Zachodnia część obszaru LGD znajdowała się w obrębie księstwa wrocławskiego, znajdującego się od 1335 r. pod zarządem korony czeskiej i Habsburgów, zaś południową obejmowało księstwo legnicko-brzeskie, gdzie Piastowie sprawowali rządy najdłużej, aż do ostatecznego wygaśnięcia dynastii w 1675 r. Wszystkie wymieniane księstwa zostały zhołdowane przez Czechy w XIII/XIV w., od 1526 r.

rządzili nimi Habsburgowie. Opisywany teren przeszedł w 1742 r. w ręce pruskie, od 1871 r. wchodził w skład zjednoczonych Niemiec, by po zakończeniu 2. wojny światowej w 1945 r. powrócić do Polski.

with the highest elevation – the Zbójnik (272 m) near Międzybórz. In the southern part of the LAG there is the Jelczańska Plain reaching the Oder River Valley.

Larger forest complexes are located to the south from Bierutów (the Bory Namysłowskie), along the Widawa river, between Oleśnica and Jelcz-Laskowice (the Lasy Grzędzińskie), and to the south from Jelcz-Laskowice (the western edge of the Bory Stobrawskie). In the northern part of the LAG area, forest complexes are located in the Trzebnickie Hills, to the north from Dobroszyce (the Lasy Złotowskie), in the southern foothills of the Trzebnickie Hills (the Las Goździca, the Damnicki Las), as well as in their eastern part near Międzybórz.

According to historic traditions, the terrains were located in the north-eastern part of Lower Silesia, by the border of Greater Poland. They were included into the state of the Piasts, which was divided into separate districts after 1138. After the division of the Silesian district, the area was included into the Oleśnica duchy, which was created in 1313 and ruled by the Piasts (until 1492), the Podiebrads (1495-1647), dukes of Württemberg (1647-1752), dukes of Brunswick (1752-1792), and the Welfs (1792-1884). The western part of the LAG belonged to the area of the Wrocław duchy, staying under the rule of the Bohemian crown and the Habsburg family until 1335, and the southern part belonged to the duchy of Legnica and Brzeg, where the Piasts ruled for the longest time, until the final cease of the dynasty in 1675. All the above mentioned duchies were made dependent to Bohemia in the 13th and the 14th centuries, and from 1526 they were ruled by the Habsburgs. In 1742 the area belonged to Prussia, in 1871 it became a part of united Germany, to be included into Poland again after World War II in 1945.

*Zachęcamy do podróży
po obszarze Dobrej Widawy
z przewodnikiem i mapą.
Publikacje pozwolą Państwu
zapoznać się bliżej
z naszą krainą.*

*We would like to encourage you
to travel around Dobra Widawa
with a guidebook and a map.
Publications will help you get familiar
with our land better.*

Ruiny pałacu w Brzezince. Gmina Oleśnica
Ruins of the palace in Brzezinka. Oleśnica commune

ATTRACTIONS
ATRAKCJE

Teren LGD Dobra Widawa obfituje w wiele zabytków i atrakcyjnych miejsc. Prawie w każdej wsi znajduje się jakiś historyczny obiekt, czy to kościół, czy pałac bądź dwór. Kościoły pochodzą z różnych okresów historycznych, począwszy od romańskich (rotunda w Stroni) przez gotyckie (kościół św. Piotra i Pawła w Sycowie, kościół św. Katarzyny w Bierutowie), barokowe (Długoleka, Gajków), klasycystyczne (kościół ewangelicki w Sycowie) po neogotyckie (Chrzęstawa Wielka) i neoromańskie. Na omawianym obszarze trafiają się również świątynie drewniane (Dziesławice, Święty Marek) i szachulcowe (Boguszyce, Minkowice Oławskie). Większość zachowanych dworów i pałaców pochodzi z okresu od 2. połowy XIX w. do początku XX w. i reprezentuje style eklektyczne, łączące elementy neogotyku, neorenesansu i neobaroku. Do cenniejszych należą pałace w Ostrowinie, Boguszycach, Borowej, Szczodrem i Jelczu-Laskowicach. Należy także wspomnieć o mających swój początek w założeniach obronnych obiektach w Dobroszycach, Dobrej i Bierutowie. Na terenie LGD znajdują się stare miasta, które zachowały średniowieczny układ urbanistyczny (Syców, Bierutów). Zwolenników turystyki wodnej zainteresują utworzone na rzekach zalewy w Stradonii i Boguszycach. W poszczególnych gminach LGD Dobra Widawa zwiedzić można poniżej wymienione atrakcje.

Międzybórz – kościół katolicki

Neogotycki kościół św. Józefa Rzemieślnika pochodzi z lat 1893-94.

Międzybórz – kościół ewangelicki oraz cmentarz

Ewangelicki kościół Krzyża św. z lat 1838-39, klasycystyczny, na planie krzyża greckiego. Wnętrze salowe z dwoma rzędami empor.

Niwki Kraszowskie – Diabelski Kamień

W zagajniku na południowy zachód od wsi znajduje się głaz narzutowy Diabelski Kamień, z którym związane są miejscowe legendy.

✚ The terrain of the Dobra Widawa LAG abounds with numerous historic objects and attractive places. Almost every village has a historic object of its kind, a church, a palace, or a manor house. Churches come from various periods of history, starting with Romanesque (the rotunda in Stronia), through Gothic ones (the church of Sts Peter and Paul in Syców, the church of St. Catherine in Bierutów), Baroque (Długoleka, Gajków), Classical (the Evangelical church in Syców), to neo-Gothic (Chrzęstawa Wielka), and neo-Romanesque ones. In the area, it is also possible to see wooden churches (Dziesławice, Święty Marek) and those of wattle and daub construction (Boguszyce, Minkowice Oławskie). The majority of the preserved manor houses and palaces date back from the period from the second half of the 19th century to the beginning of the 20th century, and they present eclectic styles, mixing neo-Gothic, neo-Renaissance, and neo-Baroque elements. Among those more precious, there are the palaces in Ostrowina, Boguszyce, Borowa, Szczodre, and Jelcz-Laskowice. It is also worth mentioning the objects which derive their origins from defensive structures, located in Dobroszyce, Dobra, and Bierutów. Within the

■ Międzybórz. Kościół św. Józefa / Church of St. Joseph

■ Międzybórz. Kościół Krzyża św. Church of the Holy Cross

area of the LAG there are cities which preserved their Medieval urban layout (Syców, Bierutów). Enthusiasts of water tourism will be interested in reservoirs created on the local rivers in Stradomia and Boguszyce. In communes of the Dobra Widawa LAG it is possible to visit the following attractions:

Międzybórz – Evangelical church and the cemetery

The Evangelical church of the Holy Cross from the period of 1838-39, Classical, is constructed on the projection of the Greek cross, with an aisleless interior and two rows of matronea.

Międzybórz – Catholic church

The neo-Gothic church of St. Joseph the Craftsman dates back from the period of 1893-94.

Niwki Kraszowskie – Diabelski Kamień

In a grove located to the south-west from the village there is an erratic rock called Diabelski Kamień (Devil's Rock), which local legends refer to.

Dziesławice – wooden church

The wooden church of the Holy Trinity was constructed in the period of 1667-70. Inside there is a Baroque main altar from the beginning of the 18th century and Rococo sculptures from the 18th century.

Szczodrów – wooden church

The wooden church of St. Andrew was erected in 1585 of the log cabin construction, with a post and lintel tower, much lower than the nave. Inside there is a Baroque main altar from the 18th century.

Święty Marek – wooden church with a Way of the Cross

Formerly it was a church fair place and a pilgrimage destination, called 'Częstochowa of Syców'. It is a wooden church of St. Mark from 1660, covered with a shingle multi-pitched roof with a small tower from the 18th century. Next to the church there is an Evangelical cemetery with wooden gravestones from the 18th and the 19th centuries. To the direction of Syców there runs the Way of the

Dziesławice – kościół drewniany

Drewniany kościół św. Trójcy z lat 1667-70. Wewnątrz barokowy ołtarz główny z początku XVIII w. i rokokowe rzeźby z XVIII w.

Szczodrów – kościół drewniany

Drewniany kościół św. Andrzeja z 1585 r., zrębowy, z wieżą słupową, znacznie niższą od nawy.

Wewnątrz barokowy ołtarz główny z XVIII w.

Święty Marek – kościół drewniany z drogą krzyżową

Dawne miejsce odpustowe i pielgrzymkowe, noszące miano sycowskiej Częstochowy. Drewniany kościół św. Marka z 1660 r, kryty gontowym dachem łamanym z wieżyczką z XVIII w. Obok cmentarz ewangelicki z drewnianymi nagrobkami z XVIII i XIX w. W stronę Sycowa prowadzi droga krzyżowa, ufundowana przez mieszkańców miasta w latach 1923-1924. We wsi dwie drewniane studzienki pątnicze – św. Marka i św. Jana z lat 2003-2004, dzieło oleśnickiego rzeźbiarza Zbigniewa Podurgiela.

■ Święty Marek. Drewniany kościół św. Marka / Wooden church of St. Mark

■ Święty Marek. Kapliczki drogi krzyżowej / Shrines of the Way of the Cross

Syców – kościół ewangelicki

Klasycyzyczny kościół ewangelicki z lat 1785-1789, zbudowany na planie elipsy z inicjatywy Petera Birona wg projektu wybitnego architekta Carla Gottharda Langhansa. Kościół zwieńczony jest okrągłą wieżą, niegdyś stanowił prywatną kaplicę Bironów i połączony był z zamkiem.

■ Syców. Kościół św. Piotra i Pawła
Church of Sts Peter and Paul

■ Syców. Kościół ewangelicki
Evangelical church

Syców – kościół św. Piotra i Pawła

Gotycki kościół św. Piotra i Pawła z XV w., rozbudowany w 1908 r., na murach znajduje się kilka płyt nagrobnych z XVI w. Wewnątrz drewniany krucyfiks z połowy XIV w., sakramentarium z XV w. i polichromowana ambona z 1666 r. Obok stoi dzwonnica zaadaptowana z XV-wiecznej bramy miejskiej, nakryta barokowym hełmem z XVIII w., wysoka na 56,2 m, służy obecnie jako punkt widokowy.

Syców – zespół pałacowy z parkiem

Monumentalny pałac w stylu neogotyku angielskiego, ukończony w 1819 r., spalony w 1945 r. i rozebrany w latach 1952-1954. Zachował się zespół dawnych stajni zamkowych i ujeżdżalnia z końca XIX w. oraz folwark, do którego prowadzą bramy z herbami. Park miejski (powierzchnia 28 ha) w stylu angielskim założony został wg projektu Grapowa w 1813 r. Znajdują się tu dwa zespoły rzeźb, pochodzących ze zniszczonego w 1945 roku zamku: odlane w brązie w paryskim

■ Syców. Park miejski / Municipal park

Cross, founded by inhabitants of the city within the years of 1923-1924. In the village there are two pilgrim wells, of St. Mark and St. John, from the period of 2003-2004, produced by Zbigniew Podurgiel, a sculptor from Oleśnica.

Syców – Evangelical church

The Classical Evangelical church dated back from the period of 1785-1789, constructed on the projection of an ellipse, on the initiative of Peter Biron, according to the design by Carl Gotthard Langhans, the outstanding architect. The church is crowned with a round tower, formerly it was a private chapel belonging to the Biron family, and it was connected with the castle.

Syców

– church of Sts Peter and Paul

The Gothic church of Sts Peter and Paul dates back from the 15th century, it was extended in 1908, on the walls there are several tombstones from the 16th century. Inside there is a wooden crucifix from the half of the 14th century, a tabernacle from the 15th century, and a polychrome pulpit from 1666. Near the church there is a belfry, an adapted old city gate from the 15th century, covered with a baroque dome from the 18th century. The belfry is 56.2 m high and it is used as an observation tower at present.

Syców

– palace complex with a park

The construction of the impressive palace of English neo-Gothic style was finished in 1819. It was burned in 1945 and dismantled within the years of 1952-1954. The following parts of the property have been preserved until the present: the complex of old castle stables, the riding hall from the end of the 19th century, and the grange with its gates ornamented with coats of arms. The municipal park (an area of 28 ha) of English style was founded according to the design of Grapow in 1813. There are two groups of sculptures from the castle destroyed in 1945: the four rivers of France, moulded of bronze in the Paris workshop of Val d'Osnet in 1905, and the sandstone allegories of four seasons. In the park there is also the grave chapel of the Biron von Curland ducal family from 1890.

Stradomia Reservoir

The reservoir on the Widawa river has an area of 30 ha and it is situated near the locality of Stradomia Wierzchnia, in a neighbourhood of a forest arboretum. There is also a guarded beach and a marina.

Stradomia Wierzchnia – church

The neo-Romanesque church of St. Bartholomew dates back from 1902, it is a post-Evangelical church built of brick, with wattle and daub gables, next to the church there is| a wooden belfry from the end of the 19th century.

Stradomia Dolna – palace

The palace dates back from the first half of the 19th century, it was rebuilt in 1922.

Miłowice – church

The Baroque church of St. Anthony of Padua has been in its present shape since 1715, its tower dates back from 1769. The church has Baroque decorations in its interior.

Gołębice – church

The post-Evangelical church of St. Giles dates back from 1917.

warsztacie Vala d'Osneta w 1905 r. cztery rzeki Francji i piaskowcowe alegorie czterech pór roku. W parku znajduje się kaplica grobowa książąt Biron von Curland z 1890 r.

Zalew Stradomia

Zalew na Widawie o powierzchni

30 ha, położony koło miejscowości Stradomia Wierzchnia, w sąsiedztwie arboretum leśnego. Znajduje się tu strzeżone kąpielisko i przystań wodna.

■ Stradomia Wierzchnia. Zalew na Widawie / Reservoir on the Widawa river

Stradomia Wierzchnia – kościół

Neoromański kościół św. Bartłomieja z 1902 r., poewangelicki, murywany, z szachulcowym szczytem, obok drewniana dzwonnica z końca XIX w.

Stradomia Dolna – pałac

Pałac z 1. połowy XIX w., przebudowany w 1922 r.

Miłowice – kościół

Barokowy kościół św. Antoniego Padewskiego w obecnej formie z 1715 r., wieża z 1769 r. Wewnątrz barokowe wyposażenie.

Gmina
DZIADOWA
KŁODA

■ Miłowice. Kościół św. Antoniego Padewskiego ■ Stradomia Wierzchnia. Kościół św. Bartłomieja Church of St. Anthony of Padua Church of St. Bartholomew

Gołębice – kościół

Poewangelicki kościół św. Idziego z 1917 r.

Dalborowice – pałac

Pałac z 4. ćwierci XIX w., zbudowany w stylu eklektycznym z użyciem form klasycyzujących, neomanierystycznych i neogotyckich.

Radzowice – kościół

Barokowy kościół św. Trójcy z ok. 1764 r., o konstrukcji szkieletowej, z murańską wieżą od zachodu.

Arboretum Leśne im. S. Białoboka

Arboretum im. prof. S. Białoboka założono w 1993 r. na pow. 150 ha, rośnie tu 1700 polskich drzew doborowych oraz ok. 1200 taksonów drzew i krzewów.

Bukowie – kościół

Późnogotycki kościół Oczyszczenia Najświętszej Maryi Panny z XV w. z późnobarokową wieżą.

Ołtarz główny pochodzi z ok. 1600 r.

Jakubowice – pałac

Odrestaurowany neoklasycystyczny pałac z 1882 r., mieści obecnie hotel i ośrodek jeździecki Jakubus, obok znajduje się kompleks stawów.

Gmina
WILKÓW

Dalborowice – pałac

The palace dates back from the fourth quarter of the 19th century, constructed in eclectic style, with Classical, neo-Mannerist, and neo-Gothic elements.

Radzowice – church

The Baroque church of the Holy Trinity was built about 1764 of timber-framing construction, with a brick tower at its western side.

Forest Arboretum of S. Białobok

The Arboretum of Prof. S. Białobok was founded in 1993 on the area of 150 ha, there are 1700 of selected high-grade Polish trees and about 1200 taxons of trees and shrubs.

Bukowie – church

The late-Gothic church of the Purification of the Virgin dates back from the 15th century, it has a late-Baroque tower. The main altar is dated back from about 1600.

Jakubowice – palace

The restored neo-Classical palace from 1882 at present houses a hotel and the 'Jakubus' horse-riding centre, nearby there is a pond complex.

Wojciechów – church

The Gothic church of the Visitation of the Virgin dates back from the 15th century, after the Thirty Years' War followers of Lutheranism from Namysłów attended the object.

■ Stronia. Kościół Narodzenia NMP
Church of the Nativity of the Virgin

Pszenciczna – distillery

The object is located in the former grange complex and it consists of the distillery house from the second half of the 19th century, and the grinding mill constructed in the twenties of the 20th century.

Wilków – church

The Gothic church of St. Nicolas was constructed at the turn of the 13th and the 14th centuries, and extended at the turn of the 15th and the 16th centuries. Inside there are two Gothic sculptures and several Baroque ones from the period of the 17th-18th centuries.

Stronia – church

The Romanesque church of the Nativity of the Virgin dates back from about 1250, it was restored in the 18th century and in 1959. The object has a shape of a rotunda constructed of cobblestones, with ogive windows. Inside there is a stone font from 1517 and a plant-ornamented frieze of stucco from about 1600.

Wabienice – church

The church of the Visitation of the Virgin dates back from the 13th century, it was rebuilt in the second half of the 15th century and in 1710.

Wojciechów – kościół

Gotycki kościół Nawiedzenia NMP pochodzi z XV w., po wojnie 30-letniej uczęszczali do niego luteranie z Namysłowa.

Pszenciczna – gorzelnia

Obiekt położony jest w dawnym zespole folwarcznym, składa się z budynku gorzelni z 2. połowy XIX w. oraz płatkarni wzniesionej w latach 20. XX w.

Wilków – kościół

Gotycki kościół św. Mikołaja wzniesiony w XIII/XIV w., rozbudowany w XV/XVI wieku. Wewnątrz 2 gotyckie rzeźby i kilka barokowych z XVII-XVIII w.

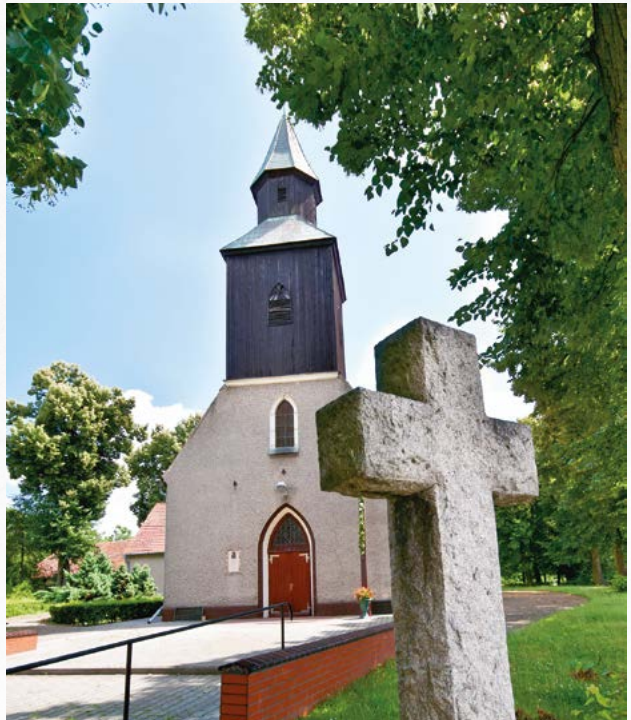
Stronia – kościół

Romański kościół Narodzenia NMP z ok. 1250 r., restaurowany w XVIII w. i w 1959 r. Ma postać murowanej rotundy z kamienia polnego, z ostrołukowymi oknami.

Wewnątrz kamienna chrzcielnica z 1517 r. i roślinny fryz w stiuku z ok. 1600 r.

Wabienice – kościół

Kościół Nawiedzenia NMP z XIII w., przebudowany w 2. połowie XV w. i 1710 r.

■ Wabienice. Kościół Nawiedzenia NMP
Church of the Visitation of the Virgin

Bierutów – wieża ratusza

Wieża ratuszowa z 1. połowy XV w. Wzniesiona na planie kwadratu, otoczona żelazną balustradą, posiada dwie tarcze zegarowe. Wymontowana w latach 2004-06, nowy zegar codziennie o godz. 12.00 odgrywa hejnał miasta.

Bierutów – zamek

Zamek, wzmiankowany w 1323 r., w 1. połowie XVI w. rozbudowany na rezydencję księcia Henryka II Podiebrada. Ok. 1680 r. książę Krystian Ulryk Wirtemberski nadbudował trzecie piętro, wznosił bramę i założył ogrody. W XVIII w. zaniedbany, w 1886 r. rozebrano skrzydło wschodnie. Do dzisiaj zachowało się skrzydło południowe. Portal barokowy z ok. 1680 r., z kartuszem herbowym książąt wirtembersko-oleśnickich. Ze skrzydła wschodniego zachowała się wieża z początku XIV w., podwyższona w 1622 r. Na dziedzińcu prowadzi barokowa brama z ok. 1680 r.

Bierutów – kościół św. Katarzyny

Gotycki kościół św. Katarzyny z 1. połowy XIII w. W latach 1603 i 1659 uległ spaleni, odbudowany w latach 1661-89 dzięki wsparciu księcia

Bierutów – town hall tower

The town hall tower is dated back from the first half of the 15th century. It was constructed on the projection of a square, surrounded with an iron balustrade, it has two clock faces. The object was redecorated within the years of 2004-06, and the new clock plays the city anthem every day at noon.

Bierutów – castle

The castle, mentioned in old documents in 1323, was rebuilt in the first half of the 16th century into a residence by duke Henry II of Münsterberg-Oels. About 1680, Duke Christian Ulrich II of Württemberg-Wilhelminenort added the third floor, constructed the gate, and founded the gardens. In the 18th century the castle was neglected, in 1886 the eastern wing was dismantled. Until the present, only the southern wing has been preserved. There is a Baroque portal with the coat of arms of the Württemberg-Oels dukes. Of the eastern wing, the tower has been preserved, which was constructed at the beginning of the 14th century, and heightened in 1622. The Baroque gate from about 1680 is an entrance to the courtyard.

■ Bierutów. Wieża ratusza
Town hall tower

Bierutów

– church of St. Catherine

The Gothic church of St. Catherine dates back from the first half of the 13th century. In 1603 and 1659 fires destroyed the church but it was rebuilt within the years of 1661-89 thanks to the support of Silvius I Nimrod, Duke of Württemberg-Oels. After 1945 the church was devastated and robbed, it was used as a storehouse, and in 1982 it was taken over by the Roman-Catholic parish. Inside there is a ducal box from 1679 and a matroneum from 1689. The entrance to the vestry is ornamented with an ogive portal from the 14th century. The Baroque main altar dates back from 1661, and by the altar there is the epitaph of Rudolf von Crausse, the chief hofmeister.

Kijowice – conciliation cross

It is the highest in Lower Silesia conciliation cross from about 14th century. It is 241 cm high, its arm span is 109 cm, and it is about 12 cm thick.

Posadowice – palace

The palace dates back from the second half of the 16th century, it was rebuilt in the 18th century and at the beginning of the 20th century.

Sylwiusza Nimroda wirtemberskiego. Po 1945 r. zdewastowany i ograbiony, służył jako magazyn, w 1982 r. przejęty przez parafię rzymskokatolicką. Wewnątrz łoża księżęca z 1679 r. i empora z 1689 r. Do zakrystii prowadzi portal ostrołukowy z XIV w. Barokowy ołtarz główny z 1661 r., przy ołtarzu epitafium nadochmistrza Rudolfa von Crausse.

Kijowice – krzyż pojednania

Najwyższy na Dolnym Śląsku krzyż pojednania z ok. XIV w. Ma wysokość 241 cm, rozpiętość ramion 109 cm i grubość ok. 12 cm.

Posadowice – pałac

Pałac z 2. połowy XVI w., przebudowany w XVIII i na początku XX w.

■ Kijowice. Krzyż pojednania
Conciliation cross

■ Bierutów. Kościół św. Katarzyny
Church of St. Catherine

■ Smolna. Kościół Podwyższenia Krzyża św.
Church of the Exaltation of the Holy Cross

Zarzysko – pałac

Pałac z końca XIX w., obecnie własność prywatna.

Wszehświęte – kościół

Barokowy kościół MB Częstochowskiej z początku XVIII w., wewnątrz chrzcielnica z 1548 r. i barokowy ołtarz główny z początku XVIII w.

Smolna – kościół

Neogotycki kościół Podwyższenia Krzyża św., pierwotny z XV w., gruntownie przebudowany w latach 1852-54 i na początku XX w.

Ligota Mała – kościół

Kościół MB Częstochowskiej z lat 1577-85, przebudowywany w latach: 1668, 1775, 1907-08.

Bystre – pałac

Pałac wzniesiony przez hr. von Richthofen w 2. połowie XIX w.

Cieśle – kościół

Późnobarokowy kościół MB Tuchowskiej z lat 1716-21. Wyposażenie późnobarokowe z okresu budowy.

Zarzysko – palace

The palace dates back from the end of the 19th century, it is a private property at present.

Wszehświęte – church

The Baroque church of Our Lady of Częstochowa dates back from the beginning of the 18th century. Inside there is a font from 1548 and a Baroque main altar from the beginning of the 18th century.

Smolna – church

A neo-Gothic church of the Exaltation of the Holy Cross, the original object dates back from the 15th century, it was thoroughly rebuilt within the years of 1852-54 and at the beginning of the 20th century.

Ligota Mała – church

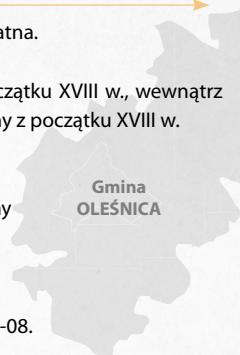
The church of Our Lady of Częstochowa comes from 1577-85, it was rebuilt in 1668, 1775, and 1907-08.

Bystre – palace

The palace was erected by count von Richthofen in the second half of the 19th century.

Cieśle – church

Late-Baroque church of Our Lady of Tuchów was constructed within the period of 1716-21. It has late-Baroque interior equipment from the time of the construction.

■ Wszehświęte. Kościół MB Częstochowskiej
Church of Our Lady of Częstochowa

■ Ligota Mała. Kościół MB Częstochowskiej
Church of Our Lady of Częstochowa

Ostrowina – palace

The neo-Renaissance palace was constructed as a result of rebuilding of a manor house complex in 1902, after 1945 the object was handed over to a Social Welfare House.

Sokołowice – belfry

Wooden alarm belfry from the second half of the 19th century.

Mokradła Boguszyckie – monumental oaks

17 oak groups, trees of the circumference of 230-450 cm.

Boguszyce – reservoir

Near the village of Boguszyce there is the 'Relaks' recreation centre with a beach and a swimming-pool.

Boguszyce – palace

The neo-Gothic palace in Osiedle Boguszyce dates back from about 1850, it was rebuilt at the end of the 19th century.

Boguszyce – Hall of Memory

Opened in 2015, the Hall is located in the village common room. It is possible to see the following here: cars, old banknotes, or household articles.

Ostrowina – pałac

Neorenesansowy pałac, powstały w wyniku przebudowy zespołu dworskiego w 1902 r., po 1945 r. przekazany Domowi Opieki Społecznej.

Sokołowice – dzwonnica

Drewniana dzwonnica alarmowa z 2. połowy XIX w.

Mokradła Boguszyckie – pomnikowe dęby

17 przestoi dębowych o obwodzie od 230 cm do 450 cm.

Boguszyce – zalew

W pobliżu wsi znajduje się ośrodek wypoczynkowy Relaks z kąpieliskiem i basenem.

Boguszyce – pałac

Neogotycki pałac w Osiedlu Boguszyce pochodzący z ok. 1850 r., przebudowany w końcu XIX w.

Boguszyce – Izba Pamięci

Otwarta w 2015 r. Izba powstała w budynku świetlicy wiejskiej. Można tu zobaczyć: samochody, stare banknoty, przedmioty codziennego użytku.

■ Boguszyce. Kościół / Church

■ Boguszyce. Neogotycki pałac
Neo-Gothic palace

■ Łuczyna. Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa
Church of the Most Holy Heart of Jesus

Łuczyna – kościół

Kościół Najświętszego Serca Pana Jezusa, wzniesiony przez ewangelików w 1914 r. Wieża z neorenesansowymi oknami nakryta szpiczastym dachem.

Strzelce – kościół

Kościół św. Józefa z 1856 r.

Siekierowice – młyn

Opuszczony klasycystyczny młyn wodny zachował jeszcze instalacje typu staw retencyjny, przepust i jaz.

Dobroszyce – pałac

Pałac z lat 1589-1601 wzniesiony przez Andreeasa von Hengela jako renesansowy dwór obronny, przebudowany w latach 1675-1676 przez księcia Juliusza Zygmunta na barokową rezydencję. Gruntownie przebudowany w 1853 r., usunięto wtedy barokową ścianę szczytową i założono park na miejscu ogrodów. Po 1945 r. siedziba szkoły, obecnie własność prywatna. W narożach baszty, jedna z nich przebudowana na wieżę.

■ Strzelce. Kościół św. Józefa
Church of St. Joseph

■ Dobroszyce. Kościół św. Jadwigi
Church of St. Hedwig

Łuczyna – church

The church of the Most Holy Heart of Jesus was constructed by the Evangelic community in 1914. The tower with neo-Renaissance windows is covered with a peaked roof.

Strzelce – church

Church of St. Joseph from 1856.

Siekierowice – mill

A deserted Classical water mill has preserved its installations, as for instance a retention reservoir, a culvert, and a weir.

Dobroszyce – palace

The palace was constructed within the years of 1589-1601 by Andreas von Hengel as a Renaissance defensive manor house, rebuilt in the period of 1675-1676 by Duke Julius Sigmund into a Baroque residence. Thoroughly reconstructed in 1853, the object lost its Baroque gable wall, and instead of the garden, a park appeared. After 1945 the object became a school, and it is a private property at present. At the corners there are donjons, one of them has been rebuilt into a tower.

Dobroszyce – Caritas of Wrocław Archdiocese house

The neo-Gothic orphanage (Amalienstift) dates back from 1893, at present it is used as the Special Centre of Education of Caritas of Wrocław Archdiocese. Nearby there is a neo-Gothic church of St. Hedwig from the period of 1894-1895.

Dobra – defensive manor house

The Carlsburg defensive manor house from the period of 1631-1632 was erected by Duke Charles Frederick II of Württemberg-Oels. From 1673 the object was a residence of widowed duchesses.

Dobrzeń – palace

The neo-Renaissance palace dates back from 1891. It was constructed by Rudolf von Kulmitz.

Zapreżyn – palace

The neo-Renaissance palace dates back from the period of 1880-90, it is a private property at present.

Łozina

– church of Our Lady of Sorrows

The post-Evangelical church of Our Lady of Sorrows (sanctuary at present), was erected within the period of 1710-12 as a timber frame construction. It has a wooden tower belfry from 1776.

Dobroszyce.
Witacze
Welcome signs

■ Dobroszyce. Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Caritas Archidiecezji Wrocławskiej
Centre of Education of Caritas of Wrocław Archdiocese

Dobroszyce – budynek Caritas Archidiecezji Wrocławskiej

Neogotycki sierociniec (Amalienstift) z 1893 r., obecnie Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy Caritas Archidiecezji Wrocławskiej. Obok znajduje się neogotycki kościół św. Jadwigi z lat 1894-1895.

Dobra – dwór obronny

Dwór obronny Carlsburg z lat 1631-1632, wzniesiony przez księcia زیبicko-oleśnickiego Karola Fryderyka I. Od 1673 r. rezydencja księżnych-wdów.

Dobrzeń – pałac

Neorenesansowy pałac z 1891 r. wzniesiony przez Rudolfa von Kulmitz.

Zapreżyn – pałac

Neorenesansowy pałac z lat 1880-90, obecnie własność prywatna.

Łozina – kościół MB Bolesnej

Poewangelicki kościół MB Bolesnej (obecnie sanktuarium), wzniesiony w latach 1710-12 w konstrukcji szkieletowej. Drewniana wieża-dzwonnica z 1776 r.

Gmina
DŁUGOŁĘKA

■ Dobrzeń. Neorenesansowy pałac
Neo-Renaissance palace

Łozina – kościół Wniebowzięcia NMP

Gotycki kościół Wniebowzięcia NMP wzniesiony w XV w. i przebudowany w 1676 r. Wewnątrz ołtarz główny z 1632 r., manierystyczny ołtarz boczny, barokowa ambona i rzeźba św. Jana Nepomucena. Na ścianach zewnętrznych trzy renesansowe płyty nagrobne. Koło kościoła grób rodziny von Strachwitz i barokowa figura św. Jana Nepomucena z 1727 r.

Pasikurowice – kościół

Klasykistyczny kościół św. Józefa Oblubieńca z 1839 r., obok stoi krzyż pojednania.

Domaszczyn – kościół

Późnogotycki kościół Podwyższenia Krzyża św. z ok. 1565 r., jednonawowy, z wieżą od zachodu i węższym, zakończonym poligonalnie, prezbiterium.

Szczodre – pałac

Wybudowany w 2. połowy. XVII w. w stylu renesansowym przez księcia Chrystiana Ulryka jako letnia rezydencja jego żony Sybilli. Przebudowany przez królów saskich w latach 1851-1867 na okazałą rezydencję w stylu angielskiego neogotyku (arch. C. Wolf), zwaną „śląskim Windsorem”. Znajdowała się tu słynna sala z siedmioma żyrandolami i pokój jadalny z rosnącymi w nim melonami i czereśniami, pałac był miejscem występów teatralnych i baletowych. Otoczony był 75-hektarowym parkiem krajobrazowo-botanicznym. Opuszczony pałac zajęto w czasie wojny SS, w 1945 r. spaliło się wewnątrz, po 1955 r. rozebrano większość obiektu. Zachowała się tylko północna część wschodniego skrzydła, oczekująca na remont.

Długoleka – kościół

Barokowy kościół św. Michała Archanioła powstał w latach 1715-22. Portal zwieńczony jest kartuszem z napisem w języku niemieckim i polskim.

Borowa – pałac

Okazały pałac z 1905 r., w latach 1780-1945 należał do znanej rodziny pruskich hrabiów von Schwerin. Od 2005 r. obiekt jest własnością prywatną.

■ Szczodre. Pałac / Palace

Łozina – church of the Assumption of the Virgin

The Gothic church of the Assumption of the Virgin was built in the 15th century and reconstructed in 1676. In the interior there is the main altar from 1632, a Mannerist side altar, a Baroque pulpit and a sculpture presenting St. John of Nepomuk. On the inside walls there are three Renaissance gravestones. Near the church there is the family tomb of the Strachwitz family and a Baroque figure of St. John of Nepomuk from 1727.

Pasikurowice – church

The Classical church of St. Joseph the Bridegroom dates back from 1839, nearby there is a conciliation cross.

Domaszczyn – church

The late-Gothic church of the Exaltation of the Holy Cross from about 1565 is a single-nave object with a tower at its western side and a more narrow chancel, polygonal in its shape.

Szczodre – palace

The palace was constructed in the second half of the 17th century in Renaissance style by Duke Christian Ulrich as a summer residence of his wife, Sybille. Reconstructed by Saxon kings within the years of 1851-1867 into a residence of English neo-Gothic (arch. C. Wolf), it was called the 'Silesian Windsor'. In the interior there was the famous chamber with seven chandeliers and the dining room with melons and cherries growing there. The palace was a place of theatre and ballet performances. It was surrounded with a 75-hectare landscape and botanic park. During World War II the deserted palace was taken over by the SS, in 1945 there was a fire of the interior, and after 1955 the majority of the object was dismantled. Only the northern part of the eastern wing has been preserved and it is still waiting for reconstruction.

Długoleka – church

The Baroque church of St. Michael the Archangel was constructed within the period of 1715-22. The portal is crowned with a cartouche with an inscription in German and Polish.

Borowa – palace

The impressive palace was constructed in 1905, from 1780 to 1945 it belonged to the family of von Schwerin, a well-known house of Prussian counts. Since 2005 the object has been a private property.

Brzezia Łąka – church

The church of St. Nicolas was built at the turn of the 14th and the 15th centuries, then it was reconstructed into Baroque style within the period of 1707-35. In the interiors there are Baroque decorations and Gothic sculptures.

Kielczów – church

The Classical church of Our Lady of the Rosary was constructed within the years of 1790-92, with an over 35-metres-high tower.

Stawy Borowskie – natural monuments

At the edge of a forest near Borowa there is a monumental oak tree. Others grow on a dike located to the north from the village of Bielawa.

Dobrzykowice – church

The Baroque church of the Nativity of Virgin Mary was constructed within the period of 1753-57. There are Rococo decorations from the 18th century, and a Gothic Pieta from the beginning of the 15th century.

Dobrzykowice – house of Kargul and Pawlak

In the village, scenes were filmed for the well-known trilogy 'Sami swoi', 'Nie ma mocnych,' and 'Kochaj albo rzuć', it is here where the famous farmhouses belonging to Kargul and Pawlak were located. The houses have been marked with appropriate plaques.

■ Dobrzykowice. Domy Kargula i Pawlaka / Houses of Kargul and Pawlak

■ Brzezia Łąka. Kościół / Church

Brzezia Łąka – kościół

Kościół św. Mikołaja, wzniesiony w XIV/ XV w., przebudowany na barokowy w latach 1707-35. We wnętrzu barokowy wystrój z gotykimi rzeźbami.

Kielczów – kościół

Klasycystyczny kościół MB Różańcowej wybudowany w latach 1790-92, z wysoką na ponad 35 m wieżą.

Stawy Borowskie – pomniki przyrody

Na skraju lasu koło Borowej rośnie pomnikowy dąb. Kolejne pomnikowe dęby rosną na grobli położonej na północ od wsi Bielawa.

Dobrzykowice – kościół

Barokowy kościół Narodzenia NMP wzniesiony w latach 1753-57. Wyposażenie rokokowe z XVIII w., gotycka Pieta z początku XV w.

Dobrzykowice – domy Kargula i Pawlaka

We wsi kręcono sceny do znanej trylogii filmowej „Sami swoi”, „Nie ma mocnych” i „Kochaj albo rzuć”, tu znajdowały się słynne zagrody Kargula i Pawlaka. Domy oznaczono odpowiednią tablicą.

■ Nadolice Wielkie. Skansen / Heritage park

Nadolice Wielkie – skansen

W domowym muzeum można zobaczyć przedmioty, odzież i dawne sprzęty użytku domowego. Obok znajduje się skansen rolny z dawnymi narzędziami, którymi posługiwali się mieszkańcy wsi. Ogółem skansen zgromadził około 4 tysiące eksponatów.

Nadolice Wielkie

– cmentarz żołnierzy niemieckich

Niemiecki cmentarz wojenny połączony jest z parkiem Pokoju, pochowani są tutaj niemieccy żołnierze polegli na Dolnym Śląsku w latach 1939-45.

Chrzęstawa Wielka – kościół

Okazały neogotycki kościół został zbudowany w latach 1859-64 wg projektu znanego wrocławskiego architekta Alexisa Langer. Świątynia posiada charakterystyczne wysokie wieże ozdobione pinaklami. W kościele w Chrzęstawie jest jeden z 10 w Polsce obrazów przedstawiających św. Filomenę i jedyne w Polsce relikwie tej Świętej.

Jezioro Bajkał

Niewielki zbiornik powstały w dawnym wyrobisku żwiru i gliny obok starego koryta Odry. Korzystają z niego wędkarze i amatorzy wypoczynku nad wodą.

Janowice – elektrownia wodna

Elektrownia stanowi część stopnia wodnego Janowice i została zbudowana w latach 1920-23. Położona jest na skracającym zakola Odry Kanale Janowickim.

Miłoszyce – panteon

Znajdująca się na terenie cmentarza kaplica w formie panteonu zbudowana została ok. 1920 r. dla uczczenia mieszkańców poległych w czasie I wojny światowej.

Miłoszyce – kościół

Barokowy kościół św. Mikołaja Biskupa powstał w latach 1714-16, przebudowany w latach 1905-09.

■ Jelcz-Laskowice. Pałac / Palace

Nadolice Wielkie – heritage park

In the home museum it is possible to see objects, clothes, or household articles. In general, the heritage park has gathered about four thousand exhibits.

Nadolice Wielkie

– cemetery of German soldiers

The German war cemetery is connected with the Park of Peace, German soldiers are buried here, who died in Lower Silesia within the period of 1939-45.

Chrzęstawa Wielka – church

The impressive neo-Gothic church was constructed within the years of 1859-64 according to the design of Alexis Langer, the well-known architect from Wrocław. The church has characteristic high towers ornamented with pinnacles. In the church in Chrzęstawa there is one of the ten in Poland paintings presenting St. Philomena and the only in Poland relics of the Saint.

Jezioro Bajkał

The small reservoir was created in an old gravel and clay excavation pit, near the old bed of the Oder river. The place is popular among anglers and those who like water recreation.

Janowice – hydro-electric power station

The power station is a part of the Janowice barrage and it was constructed within the years of 1920-23. It is located on the Janowice Canal, which shortens the meanders of the Oder river.

Miłoszyce – pantheon

Located within the area of the cemetery chapel of the form of a pantheon was constructed about 1920 to honour the local inhabitants who were killed during World War I.

Miłoszyce – church

The Baroque church of St. Nicolas the Bishop was erected within the period of 1714-16 and was reconstructed within the years of 1905-09.

Jelcz-Laskowice – palace

The impressive palace of the von Saurma-Jeltsch family was given

the present shape in 1886, but it was founded at the spot of an older structure dating back from the 16th century. The object was built according to Dutch neo-Renaissance style with romantic elements. At present the object is the seat of the Town and Commune Office.

Jelcz-Laskowice
– church of St. Stanislaus

The Baroque church of St. Stanislaus the Bishop was built of timber framing construction in 1660, inside there is a wooden organ casing.

Jelcz-Laskowice
– ruins of castle on water

The ducal castle located in a curve of the Oder river was built in the 14th century, after the fire in 1623 the object stays in the state of a permanent ruin.

Minkowice Oławskie
– church of St. John of Nepomuk

The wattle and daub church of St. John of Nepomuk was erected in 1716, the concrete tower dates back from 1937.

The Dobra Widawa LAG is an organizer of numerous periodic events, for instance the following:

Kupala Night

Organized every year in June, the event is held with the theme ‘Ścieżkami Dobrej i Widawy’ (Along the Paths of Dobra and Widawa), which includes a two-day bicycle rally and a canoeing trip.

Local Product Fair

The Fair is organized in Oleśnica central market square in September. It is possible to buy local products and delicacies here, as for instance hand-made products of cotton, wicker, pottery, or paper. The Fair is added splendour to by performances of local folk bands, and also there is breaking the record at pasting up *pierogi*.

Photographic Contest called ‘See the Treasures of Dobra Widawa’

Every year, during a vernissage, the jury awards prizes to local inhabitants of the LAG area in three categories: nature, culture in the region, and a local product.

Jelcz-Laskowice – pałac

Okazały pałac rodu von Saurma-Jeltsch obecny wygląd uzyskał w 1886 r. i powstał w miejscu wcześniejszej budowli, sięgającej XVI w. Obiekt wzniesiono w stylu neorenesansu niderlandzkiego z elementami romantycznymi. Obecnie jest siedzibą Urzędu Miasta i Gminy.

Jelcz-Laskowice – kościół św. Stanisława

Barokowy kościół św. Stanisława Biskupa zbudowano w 1660 r. z tzw. muru pruskiego, wewnątrz drewniany prospekt organowy.

Jelcz-Laskowice – ruiny zamku na wodzie

Położony w zakolu Odry zamek książęcy został zbudowany w XIV w., po zniszczeniu w pożarze w 1623 r. pozostaje w stanie trwałej ruiny.

Minkowice Oławskie – kościół św. Jana Nepomucena

Szachulcowy kościół św. Jana Nepomucena wzniesiono w 1716 r., betonowa wieża pochodzi z 1937 r.

LGD Dobra Widawa jest organizatorem wielu imprez cyklicznych, z których kilka przedstawiamy poniżej.

Noc Świętojańska

Organizowana co roku w czerwcu impreza, odbywająca się pod hasłem „Ścieżkami Dobrej i Widawy”, na którą składa się dwudniowy rajd rowerowy i spływ kajakowy.

Jarmark Produktu Lokalnego

Jarmark organizowany jest na oleśnickim rynku we wrześniu, można tu zakupić regionalne wyroby i smakołyki, ręcznie robione produkty z bawełny, wikliny, ceramiki, papieru. Ponadto Jarmark uświetniają występy lokalnych zespołów ludowych, a także organizowane jest bicie rekordu lepienia pierogów.

Fotokonkurs „Poznaj Skarby Dobrej Widawy”

Co roku podczas wernisażu jury nagradza zdjęcia mieszkańców obszaru LGD w trzech kategoriach: natura, kultura w regionie i produkt lokalny.

■ Bierutów. Noc Świętojańska / Kupala night

Produkty z OSM (Międzybórz)
Products of the Regional Dairy Association

Pszczelarstwo - Czesław Płuciennik
Apiculture - Czesław Płuciennik

Widawskie zawijańce
Twirls of Widawa

Zwój ziemniaczany z kiełbasą
(Oleśnica)
Potato roll with sausage

Nalewki (Ligota)
Liqueurs

Nalewki z Dobrej Widawy
Liqueurs from Dobra Widawy

Sycowkie pierniki księżące
Ducal gingerbread of Syców

Chleb swojski z Nadolic
Home-made bread from Nadolice

Smalczyk ze Smardzowa
Lard from Smardzów

Ser kozi z Kamienia Wrocławskiego
Goat cheese from Kamieniec Wrocławski

Salceson Zawidowicki
Brawn of Zawidowice

Widawskie dukaty
Ducats of Widawa

Wystawa Produktu Lokalnego

Wystawa organizowana jest przy okazji innych imprez gminnych, odbywających się we wrześniu. Można na niej kupić wyroby rękodzielnicze, ceramikę, obrazy oraz spróbować lokalnych wyrobów kulinarnych.

Forum Kobiet

Forum jest cykliczną imprezą, która ma na celu pokazanie wkładu kobiet w rozwój społeczny obszarów miejsko-wiejskich oraz przedstawienie lokalnych liderów.

Local Product Exhibition

The Exhibition is organized together with other commune events held in September. At the Exhibition it is possible to purchase local handicraft products, as pottery or paintings, it is also possible to try local delicacies.

'See the Treasures of Dobra Widawa' Photographic Contest

Every year, during the vernissage, the jury awards prizes to local inhabitants of the LAG area in three categories: nature, culture in the region, and a local product.

Women's Forum

The Forum is a periodic event, with the aim to present the women's participation in social development of town and village areas, as well as presenting the local leaders.

Bajkał, gmina Czernica / Bajkał, Czernica commune

NATURE
PRZYRODA

Obszary Natura 2000

Bierutów – obszar o powierzchni 223,5 ha obejmuje łąki w dolinie Widawy, położone między Bierutowem, Kijowicami i Kruszowicami. Chroni on stanowisko motyla czerwoczyka fioletka, zagrożonego wyginięciem w skali Europy. Chroniona jest także roślina rdest wężownik, którą żywią się gąsienice motyla.

■ Okolice Kijakowic, gmina Bierutów / surroundings of Kijakowice, Bierutów commune

Dolina Oleśnicy i Boguszyckiego Potoku – obszar położony jest na północ od Oleśnicy i obejmuje 1118,8 ha. Ustanowiono go dla ochrony rzadkiego i chronionego motyla czerwoczyka fioletka. Występują tu: wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, ziołorośla górskie i nadrzeczne, niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe. Można tu spotkać cenne gatunki zwierząt: bóbr europejski, czerwoczyk fioletek, czerwoczyk nieparek, kumak nizinny, mopek, nocek duży, pachnica dębowa, piskorz, traszka grzebieniasta, trzepla zielona i wydra.

■ Brzezinka - stawy, gmina Oleśnica / ponds, Oleśnica commune

🇬🇧 Natura 2000 sites

Bierutów – the site of the area of 223.5 ha includes meadows located in the Widawa river valley, located between Bierutów, Kijowice, and Kruszowice. It protects the site of the butterfly called violet copper, endangered with extinction in Europe. The plant called bistort is also under protection as caterpillars of the butterfly feed on it.

Dolina Oleśnicy i Boguszyckiego Potoku – the site is located to the north from Oleśnica and it covers an area of 1118.8 ha. It was established for the conservation of the rare and protected butterfly called violet copper. The following are to be found here: inland dunes with sand grasses, peaty Molinion meadows of purple moor-grass, subalpine and riverain vegetation, lowland and subalpine fresh meadows cultivated extensively, as well as riparian forests of willow, poplar, alder, and ash trees. It is also possible to see precious species of animals: the European beaver, the violet copper, the large copper, the European fire-bellied toad, the western barbastelle, the greater mouse-eared bat, the hermit beetle, the European weatherfish, the northern crested newt, the green snaketail, and the European otter.

Grądy Odrzańskie – a large Natura 2000 site, reaching the length of almost 70 kilometres in the about ten-kilometre-wide Oder river valley. Within the LAG area there is only its small part located along the Oder riverside, between Łany and Jelcz-Laskowice. 25% of the terrain is covered with meadows cultivated extensively, with bush clumps and thickets. A similar area is covered by forests – mixed Carpinion betuli forests and riparian forests. There are numerous canals, drainage ditches, and oxbow lakes with water and marshy vegetation.

Lasy Grzędzińskie – the site of the area of 3087.53 ha at the borderland of several communes: Oleśnica, Długołęka, Czernica, and Jelcz-Laskowice. It is located in the Widawa

river valley and includes mixed Carpinion betuli forests, riverain riparian forests, and alluvial forests. There are protected plants distributed, as for instance: the marsh gentian, the lesser butterfly-orchid, or the mezereon. Numerous swamp areas are inhabited by mammals, birds, amphibians, and

invertebrates: the European beaver, the large copper, the woodpecker, the great Capricorn beetle, the fire-bellied toad, the scarce large blue, the barbastele, the greater mouse-eared bat, the marsh fritillary, the northern crested newt, the green snaketail, or the European otter. Among birds, there are rare species: the middle spotted woodpecker, the black woodpecker, the grey-headed woodpecker, the lesser spotted woodpecker, the stock dove, or the collared flycatcher, in temporarily flooded marshy meadows, the following are to be seen: the garganey, the lapwing, the common snipe, the common redshank, the black-tailed godwit, the common grasshopper warbler, the meadow pipit, the whinchat, and the corn crane.

Stawy w Borowej – located to the south-east from the village of Borowa in the commune of Długoleśka, the site includes four big fishing ponds of the area of 15 ha, which were created in the 12th and the 13th centuries. There is an educational trail that loops around

Grądy Odrzańskie – duży obszar Natura 2000, ciągnący się na długości prawie 70 km w szerokiej na około 10 km dolinie Odry. Na obszarze LGD znajduje się jego niewielka część wzdłuż brzegu Odry, między Łanami a Jelczem-Laskowicami. 25% powierzchni zajmują tu użytkowane ekstensywnie łąki z kępami krzewów i zaroślami. Podobną powierzchnię zajmują lasy – grądy i łągi. Występują tu liczne kanały, rowy melioracyjne i starorzecza porośnięte roślinnością wodną i bagienną.

■ Bajkał, gmina Czernica / Czernica commune

Lasy Grędzińskie – obszar o powierzchni 3087,53 ha na pograniczu gmin: Oleśnica, Długoleśka, Czernica i Jelcz-Laskowice. Leży w dolinie Widawy i obejmuje grądy, łągi nadrzeczne oraz lasy aluwialne. Rosną tu rośliny chronione, m.in.: goryczka wąskolistna, podkolan biały, wawrzynek wilczyłyko. Na licznych mokradłach występują ssaki, ptaki, płazy i bezkręgowce: bóbr, czerwończyk, dzięcioł, kozioróg dębosz, kumak, modraszka, mopek, nocek duży, przeplatka aurinia, traszka grzebieniasta, trzepla zielona, wydra. Z ptaków można spotkać rzadkie gatunki: dzięcioł średni, dzięcioł czarny, dzięcioł zielonosiwy, dzięciołek, siniak, muchołówka białoszyja, na podmokłych łąkach

■ Rzeka Świerżna. Łągi Grędzińskie / Świerżna river. Grędzińskie Riparian Forests

zalewowych występują: cyranek, czajka, bekas, krwawodziób, rycyk, świerszczak, świergotek łąkowy, pokląskwa i derkacz.

Stawy w Borowej – obszar położony na południowy zachód od wsi Borowa w gminie Długoleś, obejmuje 4 duże stawy rybne o powierzchni 15 ha, powstałe w XII-XIII w. Biegnie tędy ścieżka dydaktyczna zataczająca pętlę wokół stacji kolejowej w Borowej Oleśnickiej. Stwierdzono tu największe w Polsce stanowisko rośliny koleantus delikatny, pokrywającej od 10 do 90% całkowitej powierzchni obszaru w zależności od pory roku. Występuje tu także kilka rzadkich i chronionych gatunków roślin (*Limosella aquatica*, *Myosurus minimus*, *Batrachium aquatile* i *Batrachium trichophyllum*). Na skraju lasu koło Borowej rośnie pomnikowy dąb. Kolejne pomnikowe dęby rosną na grobli położonej na północ od wsi Bielawa.

Kumaki Dobrej

Obszar obejmuje dolinę rzeki Dobrej na dwóch odcinkach: pomiędzy Bartkowem a Dobrzaniem oraz pomiędzy Dąbrowicą a Pawłowicami. Obszar o powierzchni 2094,03 ha ma kluczowe znaczenie dla ochrony płazów w regionie dolnośląskim – występują tu bardzo bogate i wysokie liczebnie populacje kumaka nizinnego oraz traszki grzebieniastej. Dużym walorem są również stare dęby ze stanowiskami pachnicy dębowej i kozioroga dębosza.

■ Lasy Złotowskie, okolice Bartkowa / Złotowskie Forests, surroundings of Bartków

the railway station in Borowa Oleśnicka. The biggest in Poland site of the plant called *Coleanthus subtilis* was determined here, covering 10 to 90% of the whole area of the site, depending on the season. There are also several rare and protected plant species (*Limosella aquatica*, *Myosurus minimus*, *Batrachium aquatile*, and *Batrachium trichophyllum*). At the forest edge near Borowa there is a monumental oak tree growing. Other monumental oaks are to be found on the dike located to the north from the village of Bielawa.

Kumaki Dobrej

The site includes the valley of the Dobra river in its two sections: between Bartków and Dobrzeń, and between Dąbrowica and Pawłowice. The site covers an area of 2094.03 ha and it is particularly important for the conservation of amphibians within Lower Silesian region – there are very rich and numerous populations of the European fire-bellied toad and the northern crested newt. A significant asset of the area are also old oak trees with sites of the hermit beetle and the great Capricorn beetle.

Nature reserves

Gola Nature Reserve – located in the commune of Międzybórz, to the south-east from Bukowina Sycowska. Created in 1954 on the area of 11.70 ha, covers fragments of mixed forests with the fir tree, there are valuable plants distributed: the *Senecio nemorensis*, the European blueberry, the early dog-violet, the May lily, the *Calamagrostis villosa*, or the marsh Labrador tea.

Łacha Jelcz Nature Reserve – located to the south from Jelcz-Laskowice, the reserve covers the area of 6.9 ha. It includes large terrains of oxbow lakes of the Oder river, where there is a natural strictly protected site of the water plant called the water chestnut.

Ecological sites

Bagno Dziadowa Kłoda – located to the south from Dziadowa Kłoda, the ecological site covers a transitional bog of an area of 2.36 ha. There are 39 plant species growing, including two under strict protection (the round-leaved sundew and the yellow water-lily) and 5 under partial protection (the alder buckthorn and four species of peatmoss). Moreover, here it is possible to see six species of amphibians, five species of reptiles, and nineteen species of nesting birds.

Las Boguszycki – located to the north from Oleśnica, the ecological site covers an area of 70.27 ha. There are forests and water communities distributed, the dominating are riparian forests of alder and ash with the black alder, the ash, and the bird cherry. There are 162 species of vascular plants, including those under strict protection, as the yellow water-lily, it is also possible to see 306 animal species here.

Storczyk – the ecological site is located to the south-west from Syców, it includes rich plant communities of meadows, wet alder forests, and reed beds.

■ Okolice Winnej Góry, gmina Międzybórz / Surroundings of Winna Góra, Międzybórz commune

Rezerwaty

Rezerwat Gola – położony w gminie Międzybórz, na południowy zachód od Bukowiny Sycowskiej. Utworzony w 1954 r. na pow. 11,70 ha, obejmuje fragmenty lasu mieszanego z udziałem jodły, występują tu cenne rośliny: starzec gajowy, borówka czarna, fiołek leśny, konwalijka dwulistna, trzciniak owłosiony, bagno zwyczajne.

Rezerwat Łacha Jelcz – położony na południe od Jelcza-Laskowic, zajmuje powierzchnię 6,9 ha. Obejmuje duże starorzecze Odry, w którym występuje naturalne stanowisko objętej ścisłą ochroną rośliny wodnej – kotewki orzecha wodnego.

■ Rezerwat Łacha Jelcz / Łacha Jelcz nature reserve

■ Okolice Miłowic, gmina Dziadowa Kłoda / Surroundings of Miłowice, Dziadowa Kłoda commune

■ Agroturystyka nad stawami, gmina Wilków
Agritourist farm on ponds, Wilków commune

Użytki ekologiczne

Bagno Dziadowa Kłoda – położony na południe od Dziadowej Kłody użytek obejmuje torfowisko przejściowe o powierzchni 2,36 ha. Rośnie tu 39 gatunków roślin, w tym 2 objęte ochroną ścisłą (rosiczka okrągłolistna i grzałez żółty) i 5 ochroną częściową (kruszyna pospolita i cztery gatunki torfowców). Można tu też spotkać 6 gatunków płazów, 5 gatunków gadów i 19 gatunków ptaków lęgowych.

Las Boguszycki – położony na północ od Oleśnicy, zajmuje powierzchnię 70,27 ha. Występują tu lasy i zbiorowiska wodne, dominują łęgi olszowo-jesionowe z olszą czarną, jesionem i czeremchą zwyczajną. Rosną tu 162 gatunki roślin naczyniowych, w tym objęty ścisłą ochroną grzałez żółty, można też spotkać 306 gatunków zwierząt.

Storczyk – użytek położony na południowy zachód od Sycowa, obejmuje bogate florystycznie zbiorowiska łąkowe, olsy i szuwały.

Storczyk – użytek położony na południowy zachód od Sycowa, obejmuje bogate florystycznie zbiorowiska łąkowe, olsy i szuwały.

Łąki nad Czarną Widawą – użytek na wschód od Dziadowej Kłody, obejmuje podmokłe łąki wzdłuż Czarnej Widawy, będące miejscem gniazdowania wielu gatunków ptaków wodnych i błotnych.

Mokradła Boguszyckie – położony na północ od Oleśnicy, obejmuje 36,30 ha łąk podmokłych ze zbiorowiskami rzęs wodnych oraz zarośli i lasów lęgowych. Występuje tu 147 gatunków roślin, w tym chronione: kruszyna pospolita i kalina koralowa. W pobliżu znajduje się pomnik przyrody Dęby Boguszyckie – 17 przestoi dębowych o obwodzie od 230 cm do 450 cm.

Ols Spalicki – położony na północ od Oleśnicy, ma powierzchnię 4,9483 ha, obejmuje wilgotne lasy olszowe, w których występują 142 gatunki roślin.

Łąki nad Czarną Widawą – the ecological site is located to the east from Dziadowa Kłoda, it includes wet meadows along the Czarna Widawa river, which are a nesting place of water and marsh birds.

Mokradła Boguszyckie – the ecological site is located to the north from Oleśnica, it includes 36.30 ha of wet meadows with communities of the *Lemna* and riparian thicket and forests. There are 147 plant species, including protected ones: the alder buckthorn and the guelder-rose. Nearby there is a natural monument called Dęby Boguszyckie – 17 oak sites with specimens of the circumference of 230 cm to 450 cm.

Ols Spalicki – the ecological site is located to the north from Oleśnica, it covers an area of 4.9483 ha and includes wet alder forests, where there are 142 plant species distributed.

Olsy Sokołowickie – the ecological site is located by the road Oleśnica – Międzybórz and it covers an area of 77.98 ha. Riparian forests of alder and ash, growing by streams, are domineering here, where there are 153 plant species, and it also is possible here to see the black stork, the white-tailed eagle, and numerous amphibians.

Olsy Sokołowickie – użytkownik znajduje się przy szosie Oleśnica – Międzybórz, obejmuje powierzchnię 77,98 ha. Dominują tu przyszymkowe łągi olszowo-jesionowe, w których rosną 153 gatunki roślin, można też spotkać bociana czarnego, bielika i liczne płazy.

Uroczysko Grotowskiego – Małe Brzeziny – znajduje się pomiędzy Brzezinką i Ostrowiną, zajmuje powierzchnię 49,92 ha. Roślinność użytku jest silnie zróżnicowana, przeważają w nim zbiorowiska łąkowe. Rośnie tu prawie 200 gatunków roślin, w tym chronione: wawrzynek wilczyczko i listera jajowata oraz kruszyna pospolita i kalina koralowa. Występują tu 262 gatunki zwierząt, z czego 100 pod ochroną ścisłą.

Obszary chronionego krajobrazu

Wzgórze Ostrzeszowskie i Kotlina Odolanowska

Obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Obszar o powierzchni 9440 ha obejmuje gminę Międzybórz oraz północną część gminy Syców. Powierzchnia obszaru wynosi 9440 ha.

Klimat

Obszar LGD leży na pograniczu regionu trzebnickiego i doliny Baryczy oraz nadodrzańskiego. Średnia temperatura roku wynosi 7,7° C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (temp. średnia ok. 19,0° C), najchłodniejszym styczeń (temp. średnia - 2,7° C). Roczna suma opadów wynosi 550-650 mm, z maksimum w lipcu (ok. 80 mm) i minimum w lutym (ok. 25 mm). Okres wegetacyjny rozpoczyna się w pierwszych dniach kwietnia i trwa średnio 217 dni. Przeważają wiatry zachodnie i północno-zachodnie.

■ Arboretum, gmina Syców / Arboretum, Syców commune

Uroczysko Grotowskiego – Małe Brzeziny – the riparian forest is located between Brzezinka and Ostrowina, it covers an area of 49.92 ha. The vegetation here is significantly diverse, with riparian forest communities dominating. There are almost 200 plant species, including protected ones as: the mezezon and the common tway-blade, as well as the alder buck-thorn, and the guelder-rose. There are 262 animal species, including 100 under strict protection.

Protected landscape areas Wzgórze Ostrzeszowskie and Kotlina Odolanowska

The areas are protected for the reason of the outstanding landscape with diverse ecosystems, which are precious as they provide for demands related to tourism and recreation, or fulfil the function of wildlife corridors.

The area of 9440 ha includes the commune of Międzybórz and the northern part of the commune of Syców.

Climate

The LAG area is located at the borderland of the region of Trzebnica and the Barycz River Valley, as well as the Oder riverside. The average annual temperature equals to 7.7° C. The warmest month is July (average temperature of about 19.0° C), and the coldest month is January (average temperature of about - 2.7° C). The total of annual precipitation equals to 550-650 mm, with the highest limits in July (about 80 mm) and the lowest in February (about 25 mm). The vegetation season starts on the first days of April and lasts for 217 days on average. The winds from the western and north-western directions are prevailing.

Ceramika / Ceramics - Karolina Mezglewska

CULTURE
KULTURA

Lokalni artyści

Rękodzieło artystyczne - Janina Bednarska, *Piszkawa*
Zjawiskowe orgiami - Jolanta Wolska, *Piszkawa*
Piszkawskie cudeńki (szydełkowe arcydzieła i drobiazgi w technice quillingu) - Jadwiga Wojcieszak, *Piszkawa*
Mistrz wielu technik (biżuteria koralikowa, kartki okolicznościowe oraz ozdoby w technice quillingu) - Agnieszka Szulc-Gontarek, *Piszkawa*
Haft krzyżykowy - Karolina Kozyra, *Piszkawa*
Przedmioty i ozdoby okolicznościowe - Małgorzata Kryszczyńska, *Cieśle*
Malarstwo artystyczne - Anna Pękalska, *Nieciszów*
Artykuły dekoracyjne z drewna (dekoracje, ozdoby, szkatułki, zegary, półki, lampy, świeczniki, mebelki dla lalek) - Marta i Mateusz Schab „M-art projekt”, *Chrzęstawa Wielka*
Sztuka w zgodzie z naturą (oryginalne przedmioty: wianki, bombki, aniołki, choinki czy obrazki, wyroby florystyczne) - Dorota Adamczyk, *Chrzęstawa Wielka*
Rękodzieło - Małgorzata Wróbel, *Chrzęstawa Mała*
Dechy w dechę (oryginalne kuchenne deski do krojenia) - Bartosz Ciba, *Chrzęstawa Mała*
Malarstwo (na płótnie, drewnie, papierze, jedwabiu, ręcznie pisane ikony, malowane meble i biżuteria) - Małgorzata Stolarczyk, Mirków
Rękodzieło z Ratowic - Towarzystwo Przyjaciół Ratowic, *Ratowice*
Naturalne kosmetyki - Ewa Palmowska, Ekomania Lab, *Wojnowice*
Lalki i maskotki - Monika Kobyłańska, *Wojnowice*
Decoupage - Anna Maria i Krzysztof Maniak, *Czernica*
Decoupage - Anna Głazewska, *Wojnowice*
Tkanina artystyczna (tkactwo, szydełkowanie artystyczne) - Bogumiła Głowacka, *Długoleka*
Malarstwo - Ewa Zofia Brygida Jednoróg, *Długoleka*
Ceramika łożńska - Towarzystwo Uniwersytetów Ludowych, Ośrodek Szkoleniowy w Łozinie
Florystyka - Kazimiera Wilczyńska, *Byków*
Ceramika - Urszula Bugajewska, *Pruszwice*
 Pracownia Ceramiki Artystycznej „SZYNOL” - Beata i Roman Szynol, *Pasikurówice*
Metaloplastyka - Marek Bartoszewicz, *Kielczów*
Rękodzieło artystyczne „Krzywulka” (ozdoby z koralików, szkła, nici i włóczki) - Wioletta Dziewięcka, *Kielczów*
Ozdoby - Leokadia Idzi, *Kielczów*
 Wyroby rękodzielnicze - Stowarzyszenie Odnaleźć Radość i Nadzieję, *Międzybórz*
Szydełkowe rękodzieło, Wiesława Łata, *Dziadowa Kłoda*
Artystyczne szycie, malarstwo - Aleksandra Sztura, *Radzowice*
Wyroby z wikliny - Wojciech Sztura, *Radzowice*
Pachnące dzieła sztuki (mydełka naturalne) - Magda Sztura, *Radzowice*
Kilimy (sztuka tkactwa artystycznego) - Beata Kuczyńska, *Wioska*
Malarstwo - Bogusława Warkocz, *Syców*
Szydełkowe rękodzieło - Teresa Rygiel, *Drołtowitzce*
Kosmetyki na bazie naturalnych składników - Jadwiga Instytut Kosmetyczno-Medyczny laboratorium bioodnowy s.c., *Dobroszyce*
Rękodzieło - Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej, *Dobroszyce*
Ręcznie tkane kilimy - Halina Krzemińska, *Zbytowa*
Bombki i pisanki - Magdalena Przyboś, *Dalborowice*
Lampy ozdobne - Liloket - Atelier Światła, Jolanta Lipowczan-Stolarczyk, *Zbytowa*
Pisanki - Anna Grabowiecka, *Jelcz-Laskowice*
Malarstwo - Henryka Jakimów, *Grędzina*
Ozdobna biżuteria - Kamila Zmarzły, *Sokołowice*

Local artists

Artistic handicraft - Janina Bednarska, *Piszkawa*
Impressive origami - Jolanta Wolska, *Piszkawa*
Wonders of Piszkawa (crochet-needle masterpieces and trinkets of the Quilling technique) - Jadwiga Wojcieszak, *Piszkawa*
Master of numerous techniques (bead jewellery, occasional cards and decorations of the Quilling technique) - Agnieszka Szulc-Gontarek, *Piszkawa*
Cross-stitch embroidery - Karolina Kozyra, *Piszkawa*
Occasional pieces and decorations - Małgorzata Kryszczyńska, *Cieśle*
Artistic painting - Anna Pękalska, *Nieciszów*
Decorative articles of wood (decorations, ornaments, caskets, clocks, shelves, lamps, candlesticks, doll furniture) - Marta and Mateusz Schab 'M-art projekt', *Chrzęstawa Wielka*
Art in harmony with nature (original articles: wreaths, glass balls, angels, Christmas trees or pictures, floristic articles) - Dorota Adamczyk, *Chrzęstawa Wielka*
Handicraft - Małgorzata Wróbel, *Chrzęstawa Mała*
Boards of boards (original kitchen bread-boards) - Bartosz Ciba, *Chrzęstawa Mała*
Painting (on canvas, wood, paper, silk, hand-made icons, painted furniture, and jewellery) - Małgorzata Stolarczyk, Mirków
Handicraft from Ratowice - Ratowice Society, *Ratowice*
Natural cosmetics - Ewa Palmowska, Ekomania Lab, *Wojnowice*
Dolls and mascots - Monika Kobyłańska, *Wojnowice*
Decoupage - Anna Maria and Krzysztof Maniak, *Czernica*
Decoupage - Anna Głazewska, *Wojnowice*
Art tapestry (weaving, artistic crochet) - Bogumiła Głowacka, *Długoleka*
Painting - Ewa Zofia Brygida Jednoróg, *Długoleka*
Ceramics of Łozina - Folk University Association, Training Centre in Łozina
Floristics - Kazimiera Wilczyńska, *Byków*
Ceramics - Urszula Bugajewska, *Pruszwice*
 'SZYNOL' Artistic Ceramics Workshop - Beata and Roman Szynol, *Pasikurówice*
Artistic metal works - Marek Bartoszewicz, *Kielczów*

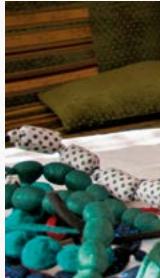
Ceramika / Ceramics
Urszula Bugajewska

Ceramika / Ceramics - Beata i Roman Szynol (Pasikurowice)

Rzeźba / Sculpture
Piotr Zmarzły (Bierutów)

Bizuteria / Jewellery - Henryka Zmarzły (Bierutów)

Rękodzieło / Handicraft
Wioletta Dziewięcka

Rękodzieło artystyczne / Handicraft
Alicja Krasny (Jenkowice)

Kosmetyki naturalne / Natural cosmetics
Jadwiga Użyczyn

Tkactwo / Weaving
Bogumiła Głowacka

Warsztaty bębniarskie / Drum workshop
(Chrząstawa Wielka)

Ceramika / Ceramics. Tuł (Łozina)

Florystyka / Floristics
Kazimiera Wilczyńska

Zespoły muzyczne

Na terenie Lokalnej Grupy działania działają liczne zespoły ludowe, folklorystyczne i teatralno-obrzędowe, które uświetniają swoimi występami imprezy lokalne, ale również w kraju i za granicą, a także są laureatami wielu konkursów i festiwali. Grupy te mają w swoim repertuarze m.in. pieśni biesiadne, ludowe, okolicznościowe, kresowe, kołody i pastorałki.

Zespół Ludowy „Wianki” ze Wszechświętego
Zespół Ludowy „Wyszogrodzianie” z Wyszogrodu
Zespół Ludowy „Zazula” z Poniatowic
Zespół „Boguszycanie” z Boguszyc
Zespół „Jarzębina” z Sokołowic
Zespół Ludowy „Jenkowianki” z Jenkowic
Zespół Ludowy „Karolinki” z Bystrego
Kapela Folkowa „Každy Sobie”
Zespół Ludowy „Krzeczyniacy” z Krzeczyna
Zespół Ludowy „Ligocianie” z Ligoty Wielkiej
Zespół Ludowy „Pokolenia” z Ligoty Małej
Teatr Ludowy „Smolniacy” ze Smolnej
Kapela „Smyki” • Zespół „Smardzowianki” ze Smardzowa
Chór Gminy Oleśnica UNA VOCE
Zespół „Świtezianie” • Zespół Ludowy „Leszczyнки”
Zespół Ludowy „Sąsiedeczki”
Zespół Ludowy „Uśmiech”
Zespół Ludowy „Różyczki”
Zespół Ludowy „Niezła Paka”
Zespół Ludowy „Zbytowianki”
Zespół Pieśni Ludowej Miasta i Gminy Bierutów
Zespół Ludowy „Radzowiczanie”
Zespół Ludowy „Sycowiacy”
Zespół „Zawadiacy” • Chór „Remedium”
Zespół Ludowy „Wilkowianie”
Zespół Folklorystyczny „Międzyborzanie”
Zespół Folkowy „Gieni-Dudki”
„Gajkowanie” • „Ratowiczanki”
Zespół „Lejwoda” z Długołęki
Zespół Tańca Ludowego Długołęka

■ Kapela SMYKI, gmina Oleśnica / SMYKI band, Oleśnica commune

- **‘Krzywulka’ artistic handicraft** (decorations of beads, glass, thread, and yarn) - Wioletta Dzięwiećka, *Kielczów*
- **Decorations** - Leokadia Idzi, *Kielczów*
- **Handicraft** articles - ‘Odnaleźć Radość i Nadzieję’ Association (‘To Find Joy and Hope’ Association), *Międzybórz*
- **Crochet-needle handicraft**, Wiesława Łata, *Działowa Kłoda*
- **Artistic sewing, painting** - Aleksandra Sztura, *Radzowice*
- **Wicker articles** - Wojciech Sztura, *Radzowice*
- **Fragrant works of art** (natural soap bars) - Magda Sztura, *Radzowice*
- **Tapestry** (artistic weaving craft) - Beata Kuczyńska, *Wioska*
- **Painting** - Bogusława Warkocz, *Syców*
- **Crochet-needle handicraft** - Teresa Rygiel, *Drołtowitz*
- **Cosmetics of natural components** - Jadwiga Instytut Kosmetyczno-Medyczny laboratorium biodnorodny s.c. (Cosmetic and Medical Institute laboratory of Spa & Wellness), *Dobroszyce*
- **Handicraft** - Warsztat Terapii Zajęciowej Caritas Archidiecezji Wrocławskiej (Caritas Workshop of Activity Therapy of Wrocław Archdiocese), *Dobroszyce*
- **Hand-woven tapestry** - Halina Krzemińska, *Zbytowa*
- **Glass balls and Easter Eggs** - Magdalena Przyboś, *Dalborowice*
- **Decorative lamps** - Liloket - Atelier Świata (Studio of Light), Jolanta Lipowczan-Stolarczyk, *Zbytowa*
- **Easter Eggs** - Anna Grabowiecka, *Jelcz-Laskowice*
- **Painting** - Henryka Jakimów, *Gzędzina*
- **Decorative jewellery** - Kamila Zmarzy, *Sokołowice*

Music bands

Within the terrain of the Local Action Group there are numerous folk, folkloristic, and theatre and ritual bands, which add splendour to local events, but also in the whole country and abroad. The bands are also laureates of abundant contests and festivals. Repertoires of the bands consists of for instance festive folk, occasional, borderland songs, as well as Christmas carols and pastoral songs.

• **‘Wianki’ Folk Band**
 from Wszechświęte

• **‘Wyszogrodzianie’ Folk Band**

from Wyszogród
 'Zazula' Folk Band from Poniatowice
 'Boguszycanie' Band from Boguszyce
 'Jarzębina' Band from Sokolowice
 'Jenkowianki' Folk Band from Jenkowice
 'Karolinki' from Bystre
 'Každy Sobie' Folk Group
 'Krzeczyniaci' Folk Band from Krzeczyna
 'Ligocianie' Folk Band from Ligota Wielka
 'Pokolenia' Folk Band from Ligota Mała
 'Smolniaci' Folk Theatre from Smolna
 'Smyki' Group
 'Smardzowianki' Band from Smardzów
 UNA VOCE Commune Choir Oleśnica
 'Świtezianie' Band
 'Leszczynki' Folk Band
 'Sąsiadeczki' Folk Band
 'Uśmiech' Folk Band
 'Różyczki' Folk Band
 'Niezła Paka' Folk Band
 'Zbytowianki' Folk Band
 Folk Song Band of the City and Commune of Bierutów
 'Radzowiczanie' Folk Band
 'Sycowiaci' Folk Band
 'Zawadiacy' Band
 'Remedium' Choir
 'Wilkowanie' Folk Band
 'Międzyborzanie' Folkloristic Band
 'Gieni-Dudki' Folk Band
 'Gajkowanie'
 'Ratowiczanki'
 'Lejwoda' Band from Długoleka
 Długoleka Folk Dance Band

Culture institutions

Oleśnica commune – The Oleśnica Commune Culture Centre, which includes 23 village common rooms and the Commune Public Library, is active in the fields of education, animation, design, art, sports and recreation. Among others, at the Oleśnica Culture Centre there are 14 folk music bands functioning. Apart from organizing numerous festivals and culture events, as well as cooperation with partners and regional networks, the Oleśnica Culture Centre accomplishes several international partner projects a year, as it belongs to the European Network of Cultural Centres (ENCC).

Międzybórz – The Town and Commune Culture Centre, which has been

Organizacje kultury

Gmina Oleśnica - Gminny Ośrodek Kultury Oleśnica, w skład którego wchodzi 23 świetlice wiejskie i Gminna Biblioteka Publiczna, prowadzi działalność edukacyjną, animacyjną, projektową, artystyczną i rekreacyjno-sportową. Przy GOK Oleśnica działa m.in. 14 zespołów folklorystycznych. Obok organizowanych licznych wydarzeń kulturalnych i festiwali oraz współpracy partnerstw i sieci regionalnych GOK Oleśnica realizuje rocznie kilkanaście międzynarodowych projektów partnerskich, należąc do Europejskiej Sieci Centrów Kultury ENCC.

■ Międzybórz. Dni Międzyborza, w ramach których odbywa się Festiwal Twarogu Days of Międzybórz when Cottage Cheese Festival takes place.

Międzybórz - Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, działający od 1965 r., prowadzi: spotkania z tańcem, zajęcia instrumentalne, warsztatowe spotkania z teatrem, sekcje plastyczne, sekcję szachową, aerobik. M-GOK organizuje konkursy oraz koncerty, spektakle teatralne i spotkania kultur w kościele ewangelicko-augsburskim. Głównymi imprezami w gminie są: Dni Międzyborza, w tym Festiwal Twarogu, i Dożynki Gminne.

Syców - Centrum Kultury, obejmujące również Bibliotekę Publiczną z filiami i Muzeum Regionalne, współpracuje ze szkołami poprzez organizację imprez kulturalno-rekreacyjnych, prowadzi sekcje plastyczne,

■ Syców. Imprezy plenerowe w parku miejskim / Open air events in the municipal park

wokalno-muzyczne i taneczne, teatralne oraz popularyzujące poezję i film, organizuje coroczne Dni Sycowa. Muzeum Regionalne powstało w 1982 r. w dawnym budynku sądu grodzkiego na sycowskim rynku. W swoich zbiorach posiada: numizmaty i pieczęcie, druki i rękopisy, dokumenty parafialne, niemieckie gazety lokalne, zbiory kartograficzne, grafiki, ryciny i plany miasta oraz zbiory z zakresu archeologii i etnografii.

Wilków - Dom Kultury organizujący konkursy (Powiatowy Konkurs „Stroik Wielkanocny” i „Szopka Betlejemka”), imprezy sportowe dla dzieci i młodzieży, Dożynki Gminne, zajęcia świetlicowe i wycieczki.

Dobroszyce - Gminne Centrum Kultury, w skład którego wchodzi Gminna Biblioteka Publiczna i 10 świetlic wiejskich. Centrum Kultury zajmuje się animacją życia kulturalnego gminy Dobroszyce, organizuje imprezy, m.in.: Gminny Turniej Wsi, różnego rodzaju festyny oraz imprezy sportowe. Na terenie gminy Dobroszyce organizowane jest również Gminne Święto Płonów oraz Salwatoriańskie Forum Młodych.

■ Zespół ludowy „Sąsiadeczki” - opiekun Gminne Centrum Kultury im. Anny Sojko w Dobroszycach ‘Sąsiadeczki’ folk band under the patronage of the Commune Culture Centre of Anna Sojko in Dobroszyce

Jelcz-Laskowice - Miejsko-Gminne Centrum Kultury, organizator wydarzeń kulturalnych, takich jak: Dni Jelcza-Laskowic i Międzynarodowy Festiwal Teatralny „Melodrama” oraz Biskupicki Złoty Kłos,

■ „Świtezianie” - opiekun Miejsko-Gminne Centrum Kultury w Jelczu-Laskowicach ‘Świtezianie’ under the patronage of the Town and Commune Culture Centre in Jelcz-Laskowice

in operation since 1965, organizes: dance meetings, musical instrument classes, workshop theatre meetings, art classes, chess classes, aerobics. The Centre organizes contests and concerts, theatre performances, and culture meetings at the Evangelical Church of the Augsburg Confession. The most important events in the commune are the following: the Days of Międzybórz, including the Cottage Cheese Festival, and the Commune Harvest Festival.

Syców - The Culture Centre, including also the Public Library with its divisions and the Regional Museum, cooperates with schools, organizing cultural and recreational events, as well as the following workshops and classes: art, musical and singing, dancing, theatrical, and also popularizing poetry and film. Every year the Culture Centre prepares the event of the Days of Syców. The Regional Museum was founded in 1982 in the building formerly housing the municipal court of justice, located at the central market square in Syców. The Museum has the following items in its collection: coins and seals, prints and manuscripts, parish documents, German local newspapers, cartographic materials, graphic art pieces, illustrations and city maps, as well as exhibits related to archeology and ethnography.

Wilków - The Culture Centre organizes contests (the ‘Easter Decoration’ District Contest and the ‘Nativity Scene’ Contest), as well as sports events for children and the youth, the Commune Harvest Festival, common room classes and workshops, or excursions.

Dobroszyce - The Commune Culture Centre includes the Commune Public Library and 10 village common rooms. It deals with animation of cultural life of the commune of Dobroszyce, organizes various events, as for instance the following: the Commune Village Tournament, picnics of diverse kinds, or sports events. Within the terrain of the commune there is also the Commune Harvest Festival and the Salvatorian Youth Forum.

Jelcz-Laskowice - The Town and Commune Culture Centre, organizes cultural events, as for instance:

the Days of Jelcz-Laskowice, the 'Melodrama' International Theatre Festival, and the 'Biskupicki Złoty Kłos' folk festival, accompanied by the Local Product Fair and the Show of Folk Music Bands. The Public Conservatory of Ecological Education in Chwałowice (the commune of Jelcz-Laskowice) runs didactic classes concerning ecological education.

Długoleka – The Commune Culture Centre, which has been in operation since 2004 in the house of a former school in Długoleka, has a wide offer of classes and workshops, deals with organizing various cultural events, concerts, festivals, theatre performances, exhibitions, contests, as well as projects related to social and cultural animation. The events which have become permanent in the calendar are the following: the Days of Długoleka, the Commune Harvest Festival, the Horse Holiday in Siedlec.

Dziadowa Kłoda – The Commune Culture Centre in Dziadowa Kłoda supports and develops artistic hobbies and interests, as well as others which foster cultural life. Moreover, the Centre deals with the activity which initiates and popularizes the development of amateur artistic movement and theme sections, organizes classes which activate local inhabitants, and is also the patron of the 'Radzowiczanie' Folk Band, cooperates with educational institutions in the field of culture and education. The Centre coordinates numerous events, as for instance: the Days of Dziadowa Kłoda Commune, the Days of Widawa and Dobra, the Commune and Village Harvest Festival, the opening and closing of the motorcycle season together with the 'Kardan' group, and many others.

podczas którego odbywają się Targi Produktu Lokalnego oraz Przegląd Zespołów Ludowych.

Spółeczne Konserwatorium Edukacji Ekologicznej w Chwałowicach (gm. Jelcz-Laskowice) - prowadzi zajęcia dydaktyczne z zakresu edukacji ekologicznej.

Długoleka - Gminny Ośrodek Kultury, działający od 2004 r. w budynku dawnej szkoły w Długolece, posiada bogatą ofertę zajęć, zajmuje się organizacją imprez kulturalnych, koncertów, festiwali, przedstawień teatralnych, wystaw, konkursów oraz projektów z zakresu animacji społeczno-kulturalnej. Imprezami, które wpisały się już na stałe w kalendarz, są: Dni Długoleki, Dożynki Gminne, Święto Konia w Siedlcu.

■ Święto Konia, gmina Długoleka / Horse Holiday, Długoleka commune

Dziadowa Kłoda - Gminny Ośrodek Kultury w Dziadowej Kłodzie rozwija i wspiera zainteresowania artystyczne, hobbystyczne i inne służące podniesieniu życia kulturalnego. Ponadto prowadzi działalność inicjującą i popularyzującą rozwój amatorskiego ruchu artystycznego i kół zainteresowań, organizuje wiele zajęć aktywizujących mieszkańców oraz jest opiekunem Zespołu Ludowego „Radzowiczanie”.

■ Dziadowa Kłoda. Jarmark wielkanocny / Easter Fair

współpracuje z placówkami oświatowymi w dziedzinie kulturalnej i oświatowej. Koordynuje również wiele imprez, m.in.: Dni Gminy Dziadowa Kłoda i Dzień Widawy i Dobrej, dożynki wiejsko-gminne, rozpoczęcie i zakończenie sezonu motocyklowego z miejscową grupą „Kardan” oraz wiele innych.

■ Chrzęstawa Mała. Pokaz rycerzy z Bierutowa / Performance of knights from Bierutów

Bierutów - Ośrodek Kultury i Sportu w Bierutowie w ramach imprez kulturalnych jest m.in. organizatorem Przeglądu Pieśni Wojskowej i Patriotycznej w ramach obchodów rocznicy odzyskania niepodległości. W ramach Stowarzyszenia Rozwoju Ziemi Bierutowskiej im. Romka Kazimierskiego działa Bierutowska Drużyna Rycerska.

Czernica - na terenie gminy prężnie działają organizacje społeczne, które m.in. organizują wiele imprez kulturalnych. Na wyróżnienie zasługuje Chrzęstawski Kiermasz Produktu Lokalnego organizowany przez Towarzystwo Miłośników Chrzęstawy oraz jarmarki i pikniki rodzinne organizowane przez Towarzystwo Przyjaciół Ratowic. W kalendarzu imprez Gminy Czernica znajduje się również festyn „Sami Swoi” w Dobrzykowicach, który nawiązuje do filmu o takim samym tytule. Na wspomnianym festynie bardzo często goszczą aktorzy z filmu Sylwestra Chęcińskiego.

■ Dożynki, gmina Czernica / Harvest Festival, Czernica commune

Bierutów - The Sports and Culture Centre in Bierutów, within the range of cultural events, is the organizer of the Military and Patriotic Song Season included in the celebration of the independence holiday. Within the Bierutów Land Development Association of Romek Kazimierski, there is the Knightly Team of Bierutów functioning.

Czernica - Within the area of the commune, vigorously active social organizations arrange numerous cultural events. It is worth mentioning the Local Product Fair of Chrzęstawa, organized by the Chrzęstawa Society, as well as fairs and family picnics organized by the Ratowice Society. In the event calendar of Czernica commune there is also the 'Sami Swoi' picnic in Dobrzykowice, which relates to the film of the same title. The actors from the film, directed by Sylwester Chęciński, are frequent guests of the event.

TOURISM
TURYSTYKA

Szlaki piesze

Na terenie LGD Dobra Widawa znajduje się kilka szlaków pieszych. Głównym z nich jest przecinający środek omawianego obszaru **szlak czerwony: Biskupice Oławskie – (22,3 km) Bierutów – (39,2 km) Cieśle – (51,6 km) Dobroszyce – (68,0 km) Zaprężyn**. Trasa zaczyna się w Biskupicach Oławskich (gm. Jelcz-Laskowice), biegnie dalej przez izolowany kompleks leśny, wchodzący w skład Borów Namysłowskich, Miłocice (w okolicy znajduje się dawny cmentarz żydowski), Radziszyn, gdzie wkracza na teren gm. Bierutów i biegnie dalej przez kolejny kompleks leśny Borów Namysłowskich, Kruszowice, Dolinę Widawy z Obszarem Natura 2000 Bierutów, Kijowice (z okazałym krzyżem pojednania i cmentarzem żydowskim) do Bierutowa, gdzie przebiega obok kościołów: św. Józefa i św. Katarzyny oraz zamku książęcego. Kolejny odcinek szlaku prowadzi lekko pofalowanym rolniczym terenem Równiny Oleśnickiej przez Gorzesław z gotyckim kościołem pw. Matki Boskiej Szkaplerznej, Stronię z cennym kościołem fil. pw. Narodzenia NMP i XIX-wiecznym pałacem, po czym wkracza na teren gm. Oleśnica, biegnąc do Cieśli z późnobarokowym kościołem pw. MB Tuchowskiej (1718 r.). Następny fragment szlaku biegnie skrajem lasów, ciągnących się w kierunku Wzgórz Twardogórskich, przez Kolonię Sokołowice (Kaciusze) z grobem żołnierza carskiego (1813 r.), użytek ekologiczny Olsy Sokołowickie, Damnicki Las i Damnik, po czym wkracza na teren gm. Dobroszyce i przez Nowicę prowadzi do Dobroszyc. Ostatni odcinek szlaku na terenie LGD biegnie przez Dobroszyce z dawnym rynkiem

■ Długoleka. Wąwóz Zaprężyn, gmina Długoleka
Zaprężyn Ravine, Długoleka commune

■ Okolice Zaprężyna, gmina Długoleka / Surroundings of Zaprężyn, Długoleka commune

Hiking routes

Within the Dobra Widawa LAG there are several hiking routes. The main one is the one which runs through the middle of the area, the **red route: Biskupice Oławskie – (22.3 km) Bierutów – (39.2 km) Cieśle – (51.6 km) Dobroszyce – (68.0 km) Zaprężyn**. The route starts in Biskupice Oławskie (Jelcz-Laskowice commune), runs further through an isolated forest complex included into the Bory Namysłowskie forests, Miłocice (there is a Jewish cemetery nearby), Radziszyn, where it enters the commune of Bierutów, and runs on through the next complex of Bory Namysłowskie forests, Kruszowice, the Widawa River Valley with the Bierutów Natura 2000 Site, Kijowice (with an impressive conciliation cross and a Jewish cemetery), to Bierutów, where it runs past two churches, the church of St. Joseph and the church of St. Catherine, and a ducal castle. The next section of the route runs through slightly hilly farmlands of the Oleśnica Plain through Gorzesław, with the Gothic church of Our Lady of the Scapular, Stronia, where there is the valuable subsidiary church of the Nativity of the Theotokos and a palace from the 19th century, and then it enters the terrain of the commune of Oleśnica, running to Cieśla with the late-Baroque church of Our Lady of Tuchów (from 1718). The next section of the route runs along an edge of a forest which covers the terrains into the direction of the Twardogóra Hills, through Kolonia Sokołowice (Kaciusze), where there is a grave of a tsarist soldier from 1813, the Olsy Sokołowickie ecological site, the Damnicki Las and Damnik, and then it runs into the area of the commune of Dobroszyce, and through Nowica it leads to Dobroszyce. The last section of the route within the LAG area runs through Dobroszyce, with an old market square and a Baroque palace, farmlands at the

southern edge of the Trzebnickie Hills, through Mękarzowice, where there is a grange, and Krotowice with a manor house, Skala (located within the area of the commune of Długoleśka), Zapręzyn with a neo-Renaissance palace, and on into the direction of Trzebnica. The **Salt Route (18.7 km)**, marked yellow, starts in Bierutów (unfortunately, the route has not been renovated for a long time), running through Kijowice with a Jewish cemetery and an impressive conciliation cross, and through a small forest to Zawidowice, where there is the neo-Romanesque church of St. Lawrence, and on along an edge of a forest within the area of the commune of Oleśnica to Smolna with a neo-Gothic church of the Exaltation of the Holy Cross and a manor house complex with grange relics, and then through Ligota Wielka to the railway station in Oleśnica.

The **green route (12.3 km)** starts in Długoleśka and runs into the direction of the Trzebnickie Hills through Szczodre, where there is a park and a neo-Gothic palace, Łozina with the Baroque church of Our Lady of Sorrows and the Gothic church of the Assumption of the Virgin, Bierzyce, Zapręzyn with a neo-Renaissance palace, Krakowiany with a Baroque lumber house, and then it runs further into the direction of Zawonia.

The northern part of the **Route Around Wrocław of B. Tułoń** starts in Czernica, and it is the section Czernica – (29,5 km) Długoleśka – (40,4 km) Zakrzów. It runs through Wojnowice, with the Gothic church of St. Lawrence, Chrzęstawa Mała and Wielka, where there is the characteristic neo-Gothic church of the Immaculate Conception of Virgin Mary, the Widawa River Valley included into the Lasy Grędzińskie Natura 2000 Site, and through the above mentioned forest complex, Oleśniczka, Raków, and another Natura 2000 Site - Stawy w Borowej, Kamień with

i barokowym pałacem, rolniczym terenem południowego skraju Wzgórz Trzebnickich, przez Mękarzowice z folwarkiem i Krotowice z dworem, Skalę (znajdującą się już na terenie gm. Długoleśka), Zapręzyn z neorenesansowym pałacem i dalej w kierunku Trzebnicy.

W Bierutowie zaczyna się krótki **Szlak Solny (18,7 km)** znakowany kolorem żółtym (niestety, dawno nieodnawiany), prowadzący przez Kijowice z cmentarzem żydowskim i okazałym krzyżem pojednania, niewielki las do Zawidowic z neoromańskim kościołem św. Wawrzyńca, dalej skrajem lasu na terenie gm. Oleśnica do Smolnej z neogotyckim kościołem Podwyższenia Krzyża św. i zespołem dworu z relikwiami folwarku, wreszcie przez Ligotę Wielką na stację w Oleśnicy.

W Długoleśce zaczyna się **szlak zielony (12,3 km)**, prowadzący w kierunku Wzgórz Trzebnickich przez Szczodre z parkiem i neogotyckim pałacem, Łozinę z barokowym kościołem MB Bolesnej i gotyckim kościołem Wniebowzięcia NMP, Bierzyce, Zapręzyn z neorenesansowym pałacem, Krakowiany z barokowym lamusem, biegnący dalej w kierunku Zawoni.

W Czernicy zaczyna się północna część **Szlaku Dookoła Wrocławia im. B. Tułonia** na odcinku Czernica – (29,5 km) Długoleśka – (40,4 km) Zakrzów. Prowadzi on przez Wojnowice z gotyckim kościołem św. Wawrzyńca, Chrzęstawę Małą i Wielką z charakterystycznym neogotyckim kościołem Niepokalanego Poczęcia NMP, dolinę Widawy objętą Obszarem Natura 2000 Lasy Grędzińskie i przez wspomniany kompleks leśny, Oleśniczka, Raków, kolejny Obszar Natura 2000 Stawy w Borowej, Kamień z pałacem i Długoleśkę z barokowym kościołem św. Michała Archanioła. Kolejny odcinek szlaku prowadzi przez Szczodre z parkiem i neogotyckim pałacem, Domaszczyn z pawilonem myśliwskim i gotyckim kościołem Podwyższenia Krzyża św., Prusowice i Las Zakrzowski do wrocławskiego osiedla Zakrzów.

W Jelczu-Laskowicach zaczyna się ostatnia z omawianych tras pieszych – **szlak czerwony (9,7 km)**, biegnący przez rozległy kompleks leśny, porastający dolinę Smortawy do Janikowa i dalej przez Bystrzycę do Oławy.

■ Szczodre. Letni wypoczynek, gmina Długoleśka / Summer recreation, Długoleśka commune

Szlaki rowerowe

Sieć szlaków rowerowych na terenie LGD Dobra Widawa skupia się w zachodniej części tego obszaru. Wokół **Dobroszyc** wyznakowano **zieloną pętlę rowerową (39,6 km)**, biegnącą głównie lasami, wschodnim skrajem Wzgórz Trzebnickich. Prowadzi ona obok neogotyckiego klasztoru i barokowego pałacu w Dobroszycach, dalej przez Cichoszów z zabytkowym młynem, Siekierowice z dworem, Mękarzowice z folwarkiem, Łuczynę z kościołem Najświętszego Serca PJ, Sadków z folwarkiem, Bartków i Lasy Złotowskie do Złotowa (gm. Zawonia) z drewnianym kościołem św. Józefa. Druga część trasy prowadzi z powrotem do gm. Dobroszycy przez Malerzów, Białe Błoto i Kolonię Strzelce do Dobroszyc.

Przez północną część gm. Dobroszycy i rozległy kompleks Lasów Złotowskich na wschodnim skraju Wzgórz Trzebnickich prowadzi odcinek **niebieskiego szlaku rowerowego Korona Kocich Gór (10,2 km)**. Biegnie on z Grabowna Wielkiego przez Malerzów, Las Obserwator i Leśnictwo Zamek Myśliwski w kierunku Zawoni.

Wokół **Długoleki** powstał **żółty szlak rowerowy (36,0 km)**, biegnący pograniczem Równiny Oleśnickiej i Wzgórz Trzebnickich. Prowadzi on przez Szczodre z neogotyckim pałacem i ośrodkiem zarybieniowym, Łosice z dworem, Budziwojowice, Łozinę z barokowym kościołem MB Bolesnej i gotyckim Wniebowzięcia NMP, Bierzyce, Zaprzężyn z neorenesansowym pałacem, Jaksonowice z neogotyckim kościołem Wniebowstąpienia PJ, Januszkowice z neomańskim kościołem NMP Królowej Polski, Stępin z gotyckim kościołem Narodzenia NMP, Borową z barokowym

■ Stępin. Kościół Narodzenia NMP
Church of the Nativity of the Virgin

■ Imprezy rowerowe, gmina Czernica / Cycling events. Czernica commune

a palace, and Długoleka with the Baroque church of Michael the Archangel. The next section of the route runs through Szczodre with a park and a neo-Gothic palace, Domaszczyn with a hunting lodge and the Gothic church of Exaltation of the Holy Cross, Pruszwowice and Las Zakrzowski to Zakrzów housing estate in Wrocław.

The **red route (9.7 km)** starts in Jelcz-Laskowice and it is the last of the described trails. It runs through a vast forest complex in the Smortawa river valley, on to Janików, and through Bystrzyca to Olawa.

Bicycle routes

The network of bicycle routes within the Dobra Widawa LAG is concentrated in the western part of the area. Around **Dobroszyc** the **green bicycle loop** has been marked (**39.6 km**), which runs mainly through forests, along the eastern edge of the Trzebnickie Hills. It runs by a neo-Gothic monastery and a Baroque palace in Dobroszycy, and on through Cichoszów with a historic mill, Siekierowice, where there is a manor house, Mękarzowice with a grange, Łuczyna with the church of the Most Holy Heart of Jesus, Sadków with a grange, Bartków and Lasy Złotowskie to Złotów (Zawonia commune) with the wooden church of St. Joseph. The other part of the route runs back to the commune of Dobroszycy, through Malerzów, Białe Błoto, and Kolonia Strzelce to Dobroszycy.

The section of the **Korona Kocich Gór blue route (10.2 km)** runs through the northern part of Dobroszycy commune and the vast complex of the Lasy Złotowskie at the eastern edge of the Trzebnickie Hills. It runs from Grabowno Wielkie, through Malerzów, Las Obserwator and Leśnictwo Zamek Myśliwski, into the direction of Zawonia.

Around **Długoleka** the **yellow bicycle route (36.0 km)** was

created, which runs along the borderline of the Oleśnica Plain and the Trzebnickie Hills. It runs through Szczodre with a neo-Gothic palace and a fish introduction centre, Łosice with a manor house, Budziwojowice, Łozina with the Baroque church of Our Lady of Sorrows and the Gothic church of the Assumption of the Virgin, Bierzyce, Zaprężyn with a neo-Renaissance palace, Jaksonowice with the neo-Gothic church of the Ascension of Jesus, Januszkowice with the neo-Romanesque church of Our Lady the Queen of Poland, Stępin with the Gothic church of the Nativity of the Theotokos, Borowa with the Baroque church of Our Lady the Queen of Poland and an impressive palace, Raków, Bielawa, along the edge of the Stawy w Borowej Natura 2000 Site, Kamień with a palace, and back to Długoleka, past the Baroque church of St. Michael the Archangel.

A fragment of the **red Trzebnicka Pętla Rowerowa bicycle loop (18.6 km)** runs through the northern part of Długoleka commune, along the edge of the Trzebnickie Hills. It runs from Wisznia Mała through Siedlec with a Classical palace, Tokary, Łozina with the Baroque church of Our Lady of Sorrows and the Gothic church of the Assumption of the Virgin, Bierzyce with a manor house, along the borderline of Trzebnica commune (Skarszyn, Bolescin), and on through Krakowiany with a Baroque lumber house, Węgrów with a grange, and then it runs further into the direction of Zawonia.

A fragment of the **R9 Adriatic – Baltic international bicycle route (10.5 km)**, runs along the borderline of Długoleka commune, which runs from Wrocław and on through Ramiszów, Pasikurowice with the Classical church of St. Joseph the Bridegroom, Siedlec with a Classical palace, and further through Godziszowa into the direction of Trzebnica.

kościółem MB Królowej Polski i okazałym pałacem, Raków, Bielawę, skrajem Obszaru Natura 2000 Stawy w Borowej, Kamień z pałacem i z powrotem do Długoleki, obok barokowego kościoła św. Michała Archaniola.

Przez północną część gm. Długoleka, skrajem Wzgórz Trzebnickich biegnie fragment **czerwonej Trzebnickiej Pętli Rowerowej (18,6 km)**. Prowadzi ona z Wiszni Małej przez Siedlec z klasycystycznym pałacem, Tokary, Łozinę z barokowym kościołem MB Bolesnej i gotyckim kościołem Wniebowzięcia NMP, Bierzyce z dworem, skrajem gm. Trzebnica (Skarszyn, Bolescin), dalej przez Krakowiany z barokowym lamusem i Węgrów z folwarkiem, w kierunku Zawoni.

Zachodnim skrajem gm. Długoleka biegnie fragment **międzynarodowego szlaku R9 Adriatyk – Bałtyk (10,5 km)**, prowadzi on z Wrocławia przez Ramiszów, Pasikurowice z klasycystycznym kościołem św. Józefa Oblubieńca, Siedlec z klasycystycznym pałacem i dalej przez Godziszową w kierunku Trzebnicy.

Szlaki konne

Na terenie LGD Dobra Widawa w latach 2014-15 wyznaczono gęstą sieć szlaków konnych. Północna część szlaków przebiega przez lekko pofalowane obszary na południowym przedpolu Wzgórz Twardogórskich, pokryte gęstymi lasami mieszanymi. Południowa część szlaków przebiega przez rolnicze tereny Równiny Oleśnickiej i dolinę Widawy. Łączna długość szlaków wynosi 233,1 km. Główny szlak tworzy pętlę wokół Oleśnicy.

Ze wsi Strzelce (gm. Dobroszyce) szlaki biegną w czterech kierunkach. Jadąc na zachód do miejscowości Pierwoszków (23,8 km), można dotrzeć do połączenia ze szlakami konnymi LGD Wzgórz Trzebnickich. W pobliżu trasy znajduje się szereg ośrodków jeździeckich z możliwością noclegu: Stajnia Strzelce Pina w Strzelcach, Klub Jeździecki Siwek oraz Stajnia Victor w Siedlcu, Stajnia Bonza w Godziszowej, a także

położone w pobliżu Wrocławia: Klub Jeździecki Platan w Ramiszowie oraz Klub Jeździecki Bachmat w Pruszwowicach. Końcowy odcinek trasy prowadzi przez malownicze wzniesienia Wzgórz Trzebnickich.

Kolejna trasa prowadzi ze Strzelce na południe do Chrzęstawy Wielkiej i dalej do Zbytowej (45,2 km), gdzie dzieli się na dwie alternatywne trasy: krótszą (22,8 km) przez Bystre oraz dłuższą (23,5 km), obie biegną do Stroni. Trasa prowadzi przez otwarte tereny Równiny Oleśnickiej oraz skupiska lasów mieszanych w dolinie Widawy. W pobliżu trasy znajduje się 11 ośrodków jeździeckich: Stajnia Smardzów, Klub Jeździecki Borowa, Rancho w Piszkwawie, Stajnia Zbiświczówka w Kątnej, Stajnia Widawka w Chrzęstawie Wielkiej, Szkoła Jeździectwa Naturalnego – Małe Koniowo w Kiełczówku, Stajnia Łany, Stajnia nad Stawem w pobliżu Zbytowej, Stajnia Zbytowa, Stajnia Zimnica oraz Stajnia Wietrzna w Świerznej.

Leśna trasa, biegnąca ze Strzelce na północ, po pokonaniu 13,4 km dociera do połączenia ze szlakami LGD Wzgórz Trzebnickich.

Wreszcie trasa w kierunku wschodnim wiedzie głównie przez tereny leśne, porastające południowe przedpole Wzgórz Twardogórskich. Liczy ona 55,5 km i kończy się w Stroni, gdzie łączy się z trasą południową. W pobliżu Sosnówki można skrócić na szlak łącznikowy z trasami LGD Doliny Baryczy. Zaczyna się tu również krótszy wariant w kierunku południowym (19,3 km). W pobliżu trasy znajdują się następujące ośrodki jeździeckie: Stajnia Stary Młyn w Brzezince, Gospodarstwo Rolne Damnik, Stajnia Turczynówka w Sosnowce, Stajnia Ostrowina, Stajnia Obergut, Stajnia Niwa w Dalborowicach oraz Centrum Szkoleniowo-Rekreacyjne Jakubus w Jakubowicach.

Horse trails

In the terrain of the Dobra Widawa LAG a dense network of horse trails was marked within the years of 2014-15. The northern part of the trails run through a slightly hilly areas of the southern foothills of the Twardogórskie Hills, covered with dense mixed forests. The southern part of the trails runs through farmlands of the Oleśnica Plain and the Widawa river valley. The total length of the trails equals to 233.1 km. The main trail makes a loop around Oleśnica. From the village of Strzelce (Dobroszyce commune) the trails run into four directions. Going to the west, to the locality of Pierwosów (23.8 km), it is possible to reach the point where the trail joins the horse trails of the Wzgórz Trzebnickie LAG. Within a short distance from the trail there are numerous horse-riding centres offering accommodation as well: the Stajnia Strzelce Pina stables in Strzelce, the Klub Jeździecki Siwek equestrian club, and the Victor stables in Siedlec, the Stajnia Bonza stables in Godzieszowa, and also closer to Wrocław: the Klub Jeździecki Platan equestrian club in Ramiszów, as well as the Klub Jeździecki Bachmat equestrian club in Pruszwowice. The final section of the trail runs through picturesque elevations of the Trzebnickie Hills.

The next horse trail runs from Strzelce to the south to Chrzęstawa Wielka and on to Zbytowa (45.2 km), where it splits into two alternative routes: the shorter one (22.8 km) through Bystre, and the longer one (23.5 km), both trails run to Stronia. The trail runs through open spaces of the Oleśnica Plain and clusters of mixed forests in the Widawa river valley. Within a short distance from the trail there are 11 horse-riding centres: the Stajnia Smardzów stables, the Klub Jeździecki Borowa equestrian club, the Rancho in Piszkwawa, the Stajnia Zbiświczówka stables in Kątnej, the Stajnia Widawka stables

in Chrzęstawa Wielka, the Szkoła Jeździectwa Naturalnego – Małe Koniowo (the natural horse-riding school) in Kielczówek, the Stajnia Łany stables, the Stajnia nad Stawem stables near Zbytowa, the Stajnia Zbytowa stables, the Stajnia Zimnica stables, and the Stajnia Wietrzna stables in Świerzna.

The forest trail, which runs from Strzelce to the northern direction, after covering the distance of 13.4 km, reaches the point where it joins the trails of the Wzgórza Trzebnickie LAG.

Finally, the trail running into the eastern direction leads mainly through forest terrains, located in the southern foothills of the Twardogórskie Hills. It is 55.5 kilometres long and finishes in Stronia, where it joins the southern trail. Near Sosnówka it is possible to turn into the trail which is a link to the trails of the Barycz River Valley LAG. At that point also the shorter alternative trail starts, which runs to the southern direction (19.3 km). Within a short distance from the trail there are the following horse-riding centres: the Stajnia Stary Młyn stables in Brzezinka, the Gospodarstwo Rolne Damnik, the Stajnia Turczynówka stables in Sosnówka, the Stajnia Ostrowina stables, the Stajnia Obergut stables, the Stajnia Niwa stables in Dalborowice, and the Centrum Szkoleniowo-Rekreacyjne Jakubus training and recreation centre in Jakubowice.

Nature trails

The nature trail runs through the terrains of the Stawy w Borowej Natura 2000 Site, making a loop around the railway station in Borowa Oleśnicka. The trail runs mainly along dikes near ponds and through a forest, and it makes it possible to observe the typical water plants, as well as several monumental oak trees.

Canoe trails

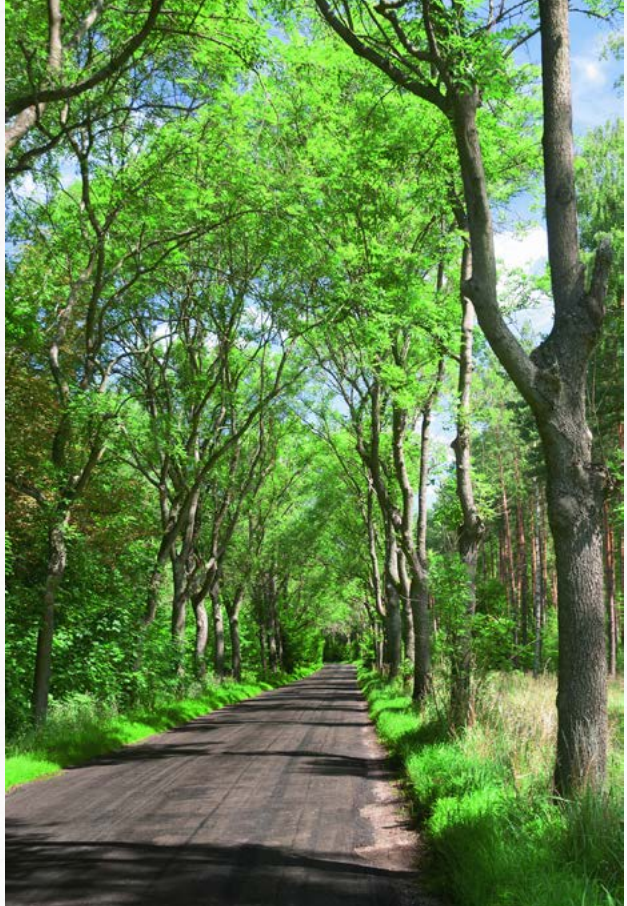
In Bierutów there is a canoe pier, where it is possible to start a canoeing

Ścieżki przyrodnicze

Przez Obszar Natura 2000 Stawy w Borowej biegnie ścieżka przyrodnicza, zataczająca pętlę wokół stacji Borowa Oleśnicka.

Trasa prowadzi głównie gozłami obok stawów i przez las, pozwalając zapoznać się z charakterystyczną roślinnością wodną i kilkoma pomnikowymi dębami.

■ Aleja Brodacza, gmina Dobroszyce / Dobroszyce commune

Szlaki kajakowe

W Bierutowie znajduje się przystań kajakowa, gdzie można zacząć spływ rzeką Widawą do Wrocławia. Najlepsze warunki do spływu istnieją w maju i czerwcu, mimo nizinnego charakteru rzeki, jej nurt jest dość wartki, szczególnie dziki jest odcinek biegnący ze Zbytowej do Chrzęstawy.

■ Rzeką Smortawa. Splyw kajakowy / Smortawa river. Canoeing rally

■ Chrzęstawa Wielka. Letni wypoczynek / Summer recreation

Sporty wodne

Dla amatorów sportów wodnych przygotowano zalew z ośrodkiem Relaks w Boguszycach (gm. Oleśnica). Znajduje się tu kilkanaście domków campingowych, pokoje hotelowych, pole namiotowe i basen czynny w okresie letnim. W gm. Syców utworzono na rzece Widawie retencyjny zalew Stradomia, pełniący także funkcje rekreacyjne i turystyczne. Kąpieliska znajdują się również na jeziorze Bajkał koło Kamieńca Wrocławskiego (gm. Czernica) i na Stawie Pierwszym Jelczańskim w Jelczu-Laskowicach.

■ Stradomia Wierzchnia. Letni wypoczynek nad zalewem / Summer recreation on the reservoir

rally along the Widawa river to Wrocław. In May and June there are the best conditions for the rally. Despite the lowland character of the river, its current is relatively swift, and the section between Zbytowa and Chrzęstawa is particularly wild.

Water sports

For enthusiasts of water sports there is the reservoir with the Relaks recreation centre in Boguszycze (Oleśnica commune). There are over a dozen summer houses, hotel rooms, a campsite, and a swimming pool open in the summer season. In the commune of Syców there is the Stradomia artificial reservoir dammed on the Widawa river, which fulfils also the tourist and recreational functions. Beaches are also to be found on the Bajkał lake near Kamieniec Wrocławski (Czernica commune) and on the Staw Pierwszy Jelczański lake in Jelcz-Laskowice.

SYCÓW

Restauracja, hotel, SPA „Aroma Stone”

Syców, ul. Szosa Kępińska 81
tel. 62 785 21 76
czynne: 7:00-22:00
Specjalność: kuchnia staropolska
oraz dania różnych krajów świata

Restauracja „Parkowa”

Syców, ul. Szkolna 5, tel. 62 307 1020
czynne: 10:00-...
Specjalność: desery lodowe z owocami
i likierami oraz oryginalna włoska kawa

Bar „Ekspres”

Syców, ul. Królowej Jadwigi 2/19
tel. 62 333 5228
Czynne: 10:00-...
Specjalność: desery lodowe z owocami
i likierami oraz oryginalna włoska kawa

Pizzeria „Da Vinci”

Syców, ul. Komorowska 18b
tel. 62 307 10 00
czynne: codziennie 12:00 - 22:00
weekendy: 12:00 - 2:00
Specjalność: pizza, fast food, dania
obiadowe

Bar „Krzyś”

Syców, ul. Kombatantów 2
tel. 62 785 33 27
czynne: 14:00-22:00
Specjalność: dania szybkiej obsługi
Dodatkowe atrakcje:
automaty do gier, stół bilardowy

Pizzeria „Roberto”

Syców, ul. Kępińska 2
tel. 62 785 52 07
czynne: pon. - czw. 12:00 - 22:00
pt. - sob. 12:00 - 23:00, nd. 13:00 - 23:00
Specjalność:
włoska pizza + kuchnia polska

Pizzeria „Vesuvio”

Syców, ul. Mickiewicza 25
tel. 62 785 52 42 / 41-06
czynne: 12:00 - 22:00
pt. - sob. 12:00 - 24:00
Specjalność: pizza, dania szybkiej
obsługi oraz zestawy obiadowe
Dodatkowe atrakcje: automaty do gier,
plac zabaw dla dzieci

Kawiarnia „Kasia”

Syców, ul. Daszyńskiego 20a
tel. 62 785 46 09
Czynne: 10:00-22:00
Specjalność: dania szybkiej obsługi
oraz wyroby cukiernicze

Kawiarnia - Cukiernia „Valentino”

Syców, ul. 1 Maja 4, tel. 62 785 45 35
Czynne: 9:00 - 17:00
Specjalność: lody włoskie oraz wyroby
cukiernicze własnej produkcji

Kawiarnia - cukiernia „Bagietka”

Syców, ul. Jana Pawła II 10
tel. 62 785 42 24

Czynne: pon. - pt. 6:00 - 18:00

sob. 6:00 - 16:00

Specjalność: wyroby cukiernicze
własnej produkcji oraz lody

Pierogarnia

Syców, ul. Daszyńskiego
k/Polomarketu
Specjalność: pierogi

Pub „Black&White”

Syców, ul. Okrężna 3
Czynne: pon. 13:00
- do ostatniego klienta
wt. - nd. 11:00 - do ostatniego klienta
Specjalność: dania restauracyjne

Kawiarnia — cukiernia „Bagietka”

Syców, ul. Jana Pawła II 10
tel. 62 785 42 24
Czynne: pon. - pt. 6:00 - 18:00
sob. 6:00 - 16:00

Specjalność: wyroby cukiernicze
własnej produkcji oraz lody

Kawiarnia „Dolce Vita Ice Cafe”

Syców, ul. Kępińska 6, tel. 607 512 551
Czynne: 10:00-...
Specjalność: desery lodowe z owocami
i likierami oraz oryginalna włoska kawa
Dodatkowe atrakcje: automaty do gier

OLEŚNICA

NOCLEGI

„Amber”

Cieśle 47, 71 315 00 00

Zajazd Na Polance

Smardzów 1A, tel. 71 399 10 70

Gospodarstwo agroturystyczne

Janowski&Dymińska

Brzezinka 40, 71 314 88 58

GASTRONOMIA / CATERING

Amber

Cieśle 47, tel. 71 315 00 00

Zajazd Na Polance

Smardzów 1A, tel. 71 399 10 70

Gospodarstwo agroturystyczne

Janowski&Dymińska

Brzezinka 40

Relaks Ośrodek

Wypoczynkowo-Turystyczny

Boguszyce 92a

Bar E12

Ligota Polska 5, tel. 71 314 87 16

Zajazd u Stefanii

Dąbrowa 9, tel. 71 314 85 14

Rancho-Stach Bis

Piszka 12, tel. 71 315 33 12

Rozeń Bar

Sokołowice 107, tel. 71 805 00 88

Auto-Port Bar

Spalice, Warszawska 16
tel. 71 399 38 89

WILKÓW

Hotel Jakubus

Jakubowice 36, 46-113 Wilków
tel. 77 419 56 53

Gospodarstwo Agroturystyczne „Nad Stawami”

Dębnik 2, 46-113 Wilków
tel. 77 419 54 72

Gorzelnia z płatkarnią

ul. Ogrodowa 20, Pszeniczna
Kontakt PAGRO Sp. z o.o.
tel. 77 419 56 20

BIERUTÓW

Hotel Restauracja „Markus”

ul. Jesionowa 2A, tel. 71 721 83 83

Restauracja „AGAWA”

ul. Rynek 1, 56-420 Bierutów
tel. 71 315 63 82

Bar „HUBERTUS”

ul. Wodna 19, 56-420 Bierutów
tel. 71 315 60 18

Bar „ASTRA”

ul. Młyńska 1a, 56-420 Bierutów
71 314 62 20

DOBROSZYCE

www.dobroszyce.pl/mapa

Bar Marlena

Nowosiedlice 29

Gastronomia Stacja Paliw Pająk

ul. Lipowa 39, 56-410 Dobroszyce
tel. 71 314 11 80

Restauracja Dobra

Dobra 5d, 56-410 Dobroszyce
tel. 601 799 971, 695 799 990

Restauracja – Zamek Dobra

Dobra 28, 56-410 Dobroszyce
tel. 71 315 53 14
www.zamekdobra.pl

NOCLEGI / ACCOMMODATIONS

Agro Spa Wellness – Dworek
Dobroszyce, ul. Wojska Polskiego 25
56-410 Dobroszyce
tel. 71 314 12 23

Gospodarstwo Agroturystyczne

Zagroda Barć

Zygmunt Maciejewski
Nowica 33, 56-410 Dobroszyce
tel. 71 314 17 60

Gospodarstwo Agroturystyczne

Urszula Maleszka

Sadków 4, 56-410 Dobroszyce
tel. 71 314 84 22

Hotel Dobra

Halina Krzeszowska
Dobra 5, 56-410 Dobroszyce
tel. 601 799 971, 695 799 990

Zamek Dobra

Dobra 28, 56-410 Dobroszyce
tel. 71 315 53 14
www.zamekdobra.pl

MIĘDZYBÓRZ**Zajazd „Leśnik”**

Oska Piła 10

Restauracja „Kasztelańska”

Międzybórz, ul. Wrocławska 38

Pizzeria „Angelo”

Międzybórz, ul. Wrocławska 38

Hotel KASPRZAK

Międzybórz, ul. Wrocławska 38

DŁUGOŁĘKA**„Borowianka” Restauracja**

Jacek Skóra, ul. Klonowa 12
55-093 Borowa, tel. 71 314 81 00

Zajazd Hotelowy-Gastronomiczny „u Janów”

Długołęka, ul. Wrocławska 33
55-095 Długołęka
tel. 71 315 22 08, kom. 668 850 575
www.hotelujanow.pl

Zajazd Pod Kogutem

ul. Klonowa, Borowa
tel. kom. 662 452 770

Rzepka - Kwatery Dla Firm

ul. Adama Asnyka 6, 55-095 Długołęka
tel. 608 627 066

Pałac Borowa

Hotel i restauracja
Borowa, ul. Lipowa 34, 55-093 Borowa
tel. 48 605 688 536
repcja@palacborowa.pl

Karczma Pod Lutym Turem

ul. Leśna 2, Borowa
55-093 Kielczów

U PIEKARZA

Piekarnia - Pub - Restauracja Mirków
Wrocławska 37, Mirków
tel. 71 31 51 028

McDonald's Polska Sp. z o.o.

Wrocławska 4E, Długołęka
55-095 Mirków, tel. 694 496 010

„Gościniec” Usługi Hotelarskie

Sabrina Tomicka
ul. Akacyjowa 4, 55-095 Mirków
tel. 71 315 11 88

Jadwiga Jagodzińska „Bar u Jagody”

Generała Tadeusza Kościuszki 26
55-095 Mirków, Polska

Stadnina Koni Victor - Agroturystyka

ul. Jeździecka 11, 55-095 Siedlec

Hotel Euro Pokoje

ul. Wrocławska 7D, 55-095 Długołęka

Domki Letniskowe i Pole Namiotowe

Sandra Hanna Biernacka

ul. Wiejska 4 d, Długołęka

PHU Zajazd U Ireny. Łukasz Berko

ul. Bukowa 1, 55-095 Mirków

Del Oskar Krystian Nowacki

ul. Wrocławska 14, 55-095 Domaszczyn

Ciao Pizza

Wrocławska 37, 55-093 Kielczów

Restauracja Mlekiem i Miodem

Wrocławska 31, 55-093 Kielczów

Bar Apetito

55-095 Byków

CZERNICA**Gospoda Pod Czarnym Kurem**

ul. Wrocławska 97
55-003 Chrząstawa Mała
tel. 71 318 96 62

Restauracja „Za Szafą”

ul. Wrocławska 8-10, Dobrzykowice

Usługi Hotelarskie

Wojska Polskiego 7, Czernica

„Antresola” restauracja

ul. Wrocławska 118, www.antresola.eu
55-002 Kamieniec Wrocławski

Kawiarnia „Irena” Irena Grydziusko

Czernica, Wojska Polskiego 7
tel. 505 017 340

Agroturystyka Jasiowa Gościna

Czernica, Odrzańska 9

JELCZ-LASKOWICE**Agroturystyka****Wypocznik pod Gwardzistą**

Krzysztof Starszuk
55-003 Czernica ul. Wiśniowa27
Jelcz-Laskowice

Hotel Antonio

Jelcz-Laskowice, Wrocławska 10

Ośrodek Rekreacyjno-**Wypoczynkowy NAD STAWEM**

ul. Stawowa 30
55-220 Jelcz-Laskowice

Ośrodek Rekreacyjno-Wypoczynkowy JELCZANKA

Świerkowa 20, 55-220 Jelcz-Laskowice

STELWED Sp. z o. o.

ul. Klonowa 11, 55-220 Jelcz-Laskowice

Agroturystyka Stokrotka

Jodłowa 8, Jelcz-Laskowice

Pokoje Gościnne Czyżka Danuta

Jelcz-Laskowice, Wrocławska 34
tel. 71 318 80 82

Hotel Arkadia

ul. Zachodnia 12, Jelcz-Laskowice

GASTRONOMIA / CATERING**Bar PHU**

ul. Bożka 52a, Jelcz-Laskowice

Drink-bar

ul. Kolejowa 14a, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Oławska 40, Jelcz-Laskowice

Bar w Hotelu Antonio

ul. Wrocławska 10, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Żwirki 3, Jelcz-Laskowice

Cafe Ploteczka

ul. Polna 37, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Techników 17, Jelcz-Laskowice

Bar w Hotelu ARKADIA

ul. Zachodnia 12, Jelcz-Laskowice

Pub 22

ul. Witosza 22, Jelcz-Laskowice

Zajazd u Kołodzieja

ul. Wrocławska 8B, Łęg

Bar „JOKER”

ul. Oławska 206 A, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Stawowa 30, Jelcz-Laskowice

Restauracja „Uśmiech”

ul. Techników 9, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Wrocławska 5, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Świerkowa 20, Jelcz-Laskowice

Pizzeria Familia

ul. Żwirki 3c, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Kolejowa 11, Jelcz-Laskowice

Bar

SPORT PLANETA
ul. Wypiańskiego 1, Miłoszyce

Restauracja Boczek i Spółka

ul. Witosza 39, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Hirszfelda 10A/10, Jelcz-Laskowice

Bar

pl. Partyzantów 2, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Hirszfelda 10A/6, Jelcz-Laskowice

Pizzeria SORRENTO

ul. Hirszfelda 74, Jelcz-Laskowice

SORRENTO GOLD

ul. Polna 39, Jelcz-Laskowice

Bar

ul. Żwirki 3, Jelcz-Laskowice

DZIADOWA KLODA**GASTRONOMIA / CATERING**

Etna, pizzeria Sypniewska A.

ul. Sycowska 1a

56-504 Dziadowa Kłoda

GMINY CZŁONKOWSKIE LGD DOBRA WIDAWA MEMBER COMMUNES OF DOBRA WIDAWA LAG.....	2
OPIS OGÓLNY / GENERAL INFORMATION.....	3
ATRAKCJE / TOURIST ATTRACTIONS.....	5
PRZYRODA / NATURE.....	23
KULTURA / CULTURE.....	31
TURYSTYKA / TOURISM.....	39
ZAKWATEROWANIE I WYŻYWIENIE ACCOMMODATION AND CATERING.....	47

Wydanie I 2015
ISBN 978-83-64893-69-8

- Wydawca:** Lokalna Grupa Działania Dobra Widawa
Gminy partnerskie: Miasto i Gmina Bierutów, Gmina Czernica, Gmina Długoleka, Gmina Dobroszyce
Gmina Dziadowa Kłoda, Miasto i Gmina Jelcz-Laskowice, Miasto i Gmina Międzybórz
Gmina Oleśnica, Miasto i Gmina Syców, Gmina Wilków
- Redakcja:** Bernadeta Biniek
Teksty: Dariusz Wojciechowski
Kartografia: Studio Plan - www.plan.pl
Fotografie: Pracownicy LGD Dobra Widawa oraz osoby prywatne
i instytucje zaangażowane w wydanie publikacji
- Opracowanie graficzne:** Anna Pawlak

Lokalna Grupa Działania Dobra Widawa

ul. Wojska Polskiego 67/69
 56-400 Oleśnica, tel. 71/ 314 32 01
 e-mail: biuro@dobrawidawa.pl
www.dobrawidawa.pl

Europejski Fundusz Rolny na rzecz
 Rozwoju Obszarów Wiejskich

Program
 Rozwoju
 Obszarów
 Wiejskich
 na lata 2007-2013

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich:
 Europa inwestująca w obszary wiejskie

Projekt realizowany przez LGD Dobra Widawa współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, osi IV LEADER, działanie 4.31 „Funkcjonowanie lokalnej grupy działania, nabywanie umiejętności i aktywność”.

Institucja zarządzająca Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013

– Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.